

Lectio Divina segédanyaga

Húsvét 5. vasárnapja

B évf

Jn 15,1-8

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Rácz Dávid,

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Frank Áron, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Görföl Tibor – patrisztikus vonal áttekintése

Kocsis Imre – biblikus vonal áttekintése

Nagy Éva Anna – nyelvi helyesség áttekintése

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Én vagyok az igazi szőlőtő, s Atyám a szőlőműves. Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen. Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek. Maradjatok hát bennem, s akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehetek. Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, ha elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elég. Ha bennem maradtok, és tanításom is bennetek marad, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok. Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy bő termést hoztok, és a tanítványaim lesztek.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστίν.

Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlőműves.

2 πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον **καθαίρει** αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ.

Minden szőlővesszőt, amely nem hoz bennem gyümölcsöt, eltávolít (lemetsz), és minden gyümölcsöt hozót megtisztít, hogy több gyümölcsöt hozzon.

3 ἤδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν.

Ti már tiszták vagytok a szó (a beszéd) által, amit elmondtam nektek:

4 **μείνατε** ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ **μείνῃ** ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ **μείνητε**.

Maradjatok bennem, és én tibennetek. Ahogy a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.

5 ἐγώ εἰμι ἡ ἀμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ **μένων** ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι **χωρὶς** ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az sok gyümölcsöt hoz, mert elválasztva tőlem (nélkülem) semmit sem tudtok tenni.

6 ἐὰν μὴ τις **μείνῃ** ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν καὶ καίεται.

Ha valaki nem marad bennem, kidobatik, mint a szőlővessző, és kiszárad, és összegyűjtik azokat, és tűzbe vetik, és elég.

7 ἐὰν **μείνητε** ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν **μείνη**, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν.

Ha bennem maradtok, és a szavaim bennetek maradnak, amit ha akartok, kérjétek, és meglesz nektek.

8 ἐν τούτῳ ἔδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί.

Ebben dicsőül meg az Atyám, hogy sok gyümölcsöt hoztok, és tanítványaim lesztek.

1.1.2. Szöveg behatárolása

A szakasz Jézus búcsúbeszéde során hangzik el (Jn 14-17), és az igazi szőlőtő és a szőlővenyigék szimbolikus képe által alkot egy külön egységet a 15. fejezeten belül (Jn 15,1-8).

1.1.3. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,3 "Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami lett."

3,11 "Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket."

6,56-57 "Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik."

6,63 "A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet"

8,31 "Jézus a benne hívő zsidókhöz fordult: „Ha kitarotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek"

13,10 "De Jézus ezt felelte: „Aki megfürdött, annak csak a lábát kell megmosni, s akkor egészen tiszta lesz. Ti tiszták vagytok, de nem mindnyájan."

13,31 "mikor elment, Jézus beszélni kezdett: „Most dicsőül meg az Emberfia, s az Isten is megdicsőül benne."

13,35 "Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."

14,13 "s amit a nevemben kértek, azt megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban"

15,16 "Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy menjetek, teremjétek gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle."

16,23 "Azon a napon már nem kérdeztek tőlem semmit. Bizony, bizony, mondom nektek: Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek."

Szinoptikus párhuzamok

Mt 3,8 "Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét!"

Mt 3,10 "A fejsze már a fák gyökerén van: Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt."

Mt 5,16 "Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat!"

Mt 7,19 "Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt."

Mt 13,30 "Hagyjátok, hadd nőjön mind a kettő az aratásig! Aratáskor majd szólok az aratóknak: Előbb a konkolyt szedjétek össze, kössétek kévébe és égessétek el, a búzát pedig gyűjtsétek csűrőmbé!"

Mt 13,40 "Ahogy a konkolyt összeszedik és tűzre vetve elégetik, úgy lesz a világ végén is."

Mt 13,42 "Ezeket tüzes kemencébe vetik, ott sírás és fogcsikorgatás lesz."

Mt 15,13 "Így válaszolt nekik: „Tövestül kitépnek minden növényt, amelyet nem mennyei Atyám ültetett."

Mk 11,24 "Ezért mondom nektek, hogy ha imádkoztok és könyörögtök valamiért, higgyétek, hogy megkapjátok, és akkor valóban teljesül kérésetek."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben) Zsolt 80,9-20

9Kihoztál Egyiptomból egy szőlőtövet, és népeket űztél el, hogy elültesd.

10Előkészítetted számára a talajt, ezért vert gyökeret s terjedt el a földön.

11Árnyékával befödte a hegyeket, indáival Isten cédrusait.

12Vesszőit a tengerig növelte, hajtásait a nagy folyamig.

13Miért romboltad le falait? Akik az úton járnak, mind szüretelik.

14Az erdei vadkan pusztíthatja, s legelője lett az erdő vadjainak.

15Seregek Ura, térj vissza, tekints le az égből és lásd, látogasd meg szőlőtövedet,

16és véd meg, mit jobbod ültetett!

17Mint a szemetet, a tűzben elégették, pusztuljanak ezért haragos orcád elől!

18Kezed nyugodjék jobbod emberén, az emberfián, akit megerősítettél!

19Többé nem hagyunk el téged, tarts minket életben, s mi áldjuk a neved.

20Seregek Ura, állíts helyre minket! Ragyogtasd ránc arcod és megmenekülünk.

Sir 24,17 "Rügyeket hajtottam, mint a szőlőtőke, virágaim pompás gyümölcsöt termettek."

Iz 5,1 "Hadd énekeljem el barátomnak szőlője iránti szerelme énekét. A barátomnak volt egy szőlőskertje, termékeny domboldalon."

Iz 18,5 "Valóban, még a szüret előtt, amikor a szőlő már elvirágzik, és fürtje érőre fordul: akkor metszik le venyigéit metszőkéssel, és vágják le hajtásait."

Jer 2,21 "Mint nemes szőlővesszőt, úgy ültettelek el, mint egészen kiváló fajtát. Hogy is lett belőled vadszőlő, vadszőlőnek fattyú hajtása?"

Ez 15,1-8 "Az Úr szózatot intézett hozzám: Emberfia, mennyivel különb a szőlőtőke fája, mint a többi fa ága az erdőben? Vesznek-e belőle fát, hogy valamilyen tárgyat készítsenek belőle? Készítenek-e belőle karót, hogy bármit is ráakasszanak? Nézd, a tűzre vetik, hadd égjen el. A két végét már elhamvasztotta a tűz, és a közepe is lángot fogott. Alkalmas-e hát arra, hogy megmunkálják? Még amikor ép volt, akkor sem lehetett használni semmire, hát még akkor, amikor a tűz belekapott és megemésztette. Ezt mondja ezért az Úr, az Isten: Amint az erdő fái közül a szőlővesszőt tűzbe vetem, hadd eméssze meg, ugyanúgy bánok Jeruzsálem lakóival is. Ellenük fordítom arcomat. Kimenekültek a tűzből, de a tűz megemészti őket. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor majd ellenük fordítom arcomat. Az országot pusztasággá teszem, mert hűtlenek lettek hozzám – mondja az Úr, az Isten."

ApCsel 15,9 "Nem tett különbséget köztünk és köztük, amikor a hittel megtisztította a szívüket."

Róm 7,4 "Éppígy, testvérek, Krisztus testében ti is meghaltatok a törvénynek, hogy ahhoz tartozzatok, aki feltámadt a halálból. Ezért most teremjünk gyümölcsöt Istennek."

Róm 11,17-18 "Ha letört is némely ág, s te vad olajfa létedre beoltattál, és részese lettél az olajfa gyökerének és nedvének, ne kérkedj az ágak rovására. Ha mégis kérkednél, tudd meg: nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged."

Róm 12,4 "Mert ahogy egy testben több tagunk van, s minden tagnak más a szerepe"

1Kor 12,12.27 "A test ugyan egy, de sok tagja van, a testnek ez a sok tagja azonban mégis egy test. Így Krisztus is." "Ti Krisztusnak teste vagytok, s egyenként tagjai."

2Kor 3,5 "Nem mintha magunktól képesek volnánk valamit is kigondolni, mintegy a saját erőnkől, hiszen az alkalmasságunk Istentől való."

Fil 2,13 "Hiszen Isten maga ébreszti bennetek a szándékot, s hajtja végre a tettet tetszésének megfelelően."

1Jn 5,14 "Az a bizalom, amellyel iránta vagyunk, azt jelenti, hogy bármit kérünk is akarata szerint, meghallgatja."

1.1.4. Szó szerinti értelmezés

Az evangélista a szőlőművelés jelképével fogalmazza meg a jézusi tanítványság lényegét:

- A tanítvány az, aki egységben marad az Úrral, aki figyel az Ő szavára, de nem, mint külső idegen valamire, hanem úgy, hogy azzal életközösségben, „szimbiózisban” áll.
- A tanítvány tudja, hogy a Mestere nélkül halott, és meddő az élete, nélküle nem tud semmit tenni.
- A tanítvány az, aki hagyja, hogy az Atya megtisztítsa őt mindattól, ami akadályozza abban, hogy gyümölcsöző legyen az élete.
- A tanítvány arra kap küldetést, hogy léte és tevékenysége mások, s önmaga javát szolgálja.
- A tanítvány azzal a reménnyel él, hogy az Atyára mindig számíthat, akit életével, tetteivel törekszik megdicsőíteni.

1.1.5. Kulcsszavak elemzése

καθαίρει (*kátháirej*) (Jn 15,2): 'tisztává tesz, tisztít, tisztogat, megtisztít'

Ez a kifejezés csak itt fordul elő az Újszövetségben, így sajátos színezetet ad a mondanivalónak. A szókép Isten cselekvését írja le: ahogyan a szőlőműves megtisztítja a felesleges hajtásoktól a szőlővesszőt, úgy teszi tisztává, szabadítja meg az embereket az Atya mindattól, ami akadályozza őket a keresztény életben való növekedéstől.

χωρίς (*khórisz*) (Jn 15,5): 'valaki/valami nélkül, valakitől elkülönítve, elválasztva'

Az előjárós szó birtokos esettel összekapcsolva a valakitől, valamitől való elkülönülést, elválasztást jelöli. Az evangéliumokban ez a szó általában Jézushoz kapcsolódik: Ő példázat nélkül nem tanított (Mt 13,34; Mk 4,34), az asszonyokon és a gyermekeken kívül több ezer férfit jól lakatott (Mt 14,21; 15,38). Érdekes megállapítani, hogy János evangélista kétszer úgy is használja ezt az előjárós szerkezetet, hogy annak Jézus a vonzata: közvetlenül rá vonatkozik. A teremtésben az Ige nélkül, semmi sem lett, ami lett (Jn 1,3), illetve nála nélkül, tőle elválasztva semmit sem tehetünk (Jn 15,5). E két utóbbi igehely arra világít rá, hogy egyedül az Isten Igéje által jön létre, és nyeri el az értelmét a teremtett világban minden. Így az ember léte és cselekvése igazából Isten Fiától elkülönítve nem képzelhető el.

μένω (*menó*) (Jn 15,4-7): 'marad, megmarad /valamiben, valakiben/, kitart, állhatatos marad, tartózkodik valahol'

János evangéliumában gyakran előfordul ez a szó (kb. 40-szer), ami nem csupán valakinél való fizikai tartózkodást (pl. Jn 1,39-40; 2,12; 4,40; 7,9; 11,6; 19,31), hanem mélyebb, lelki síkon valakiben/valamiben való megmaradást, vagyis valakivel való egységet jelent:

- aki eszi Jézus Testét, is issza az Ő Véréét, az Jézusban marad, és Jézus őbenne (Jn 6,56)
- aki megmarad az Úr szavában, az valóban az Ő tanítványa lesz (Jn 8,31)

- aki Jézusban marad, az sok gyümölcsöt hoz (Jn 15,4-5)
- ha valaki megmarad az Úrban, és az Ő szavai benne, akkor, amit kér, azt meg fogja kapni (Jn 15,7)
- továbbá Jézus arra szólítja fel tanítványait, hogy maradjanak meg az Ő szeretetében (Jn 15,9-10)

Vagyis a 'megmaradni' szó az Úr Jézussal való bensőséges, szoros szeretet-kapcsolatot, barátságot jelöli, ami nélkül igazi keresztény életet nem lehet megvalósítani.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Ha gonosz gondolat jut eszedbe, kiálts, könnyek között az Úrhoz: „Uram, légy hozzám jóságos, bűnöshöz! Bocsáss meg nekem, ó emberek barátja! Uram, távolítsd el tőlünk a rosszat!” Légy biztos benne, az Úr ismeri gondolatainkat: tudja, hogy mely gondolat jön a démonoktól és melyek csupán egy dühkitörésből. Mindenesetre, kérd az Urat, hogy tisztítsa meg gondolataidat, vágyaidat, légy azon, hogy minél inkább küzdj a kísértések idején és minél inkább merülj el az Úr szolgálatában. Amennyire ezt megteszed, annál inkább tisztul meg a lelked és lesz kedves Isten előtt: „Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen.” (Jn 15, 2). Aki keményen küzd és dolgozik önmaga megjobbításán, ott lesz mellette az Úr. Láss egy példát erre! Leszüretelik az olajbogyót, megpréselik és olaj lesz belőle. Tételezzük fel, hogy ezt egy nagyon szép edénybe öntik, majd pedig tüzet gyújtanak, ugyan az olajt el tudta viselni, de az olaj miatt lángra kapott tűz hőségétől tönkre megy. Hasonlóképpen, a lelked ez a szép edény, mely tetszik az Úrnak. Ezt az ördög azonban nem képes elviselni, épp ezért a harag, irigység, paráznaság, rosszindulat, stb. gondolatait önti bele, amely aztán lángra kap és tönkreteszi lelkedet. Krisztus feltámadt a halálból, Isten gyermekévé tett a keresztségben és az áteredő büntől is megtisztított, ezért most a húsvéti időben se hagyd el a lelkiismeretvizsgálatot, hogy a bűnök el ne válasszanak Istentől és így bő termést tudj hozni.

Vö.: Szent Efrém, Az egyiptomi monachusokhoz, 10, 2 (Efrém, Ad monach. Aegypt., 10, 2)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

„NÁLAM NÉLKÜL SEMMIT SEM TEHETTEK”

2074. Jézus mondja: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hisz nálam nélkül semmit sem tehettek.” (Jn 15,5) Az itt említett termés a Krisztussal való egyesülés által megtermékenyített élet szentsége. Amikor Jézus Krisztusban hiszünk, közösségben vagyunk az ő misztériumaival és megtartjuk az ő parancsait, akkor

maga az Üdvözítő jön, hogy Atyját és testvéreit, a mi Atyánkat és a mi testvéreinket bennünk szeresse. Az ő személye lesz a Szentlélek kegyelméből cselekvésmódunk belső és élő szabálya: „Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

II. Az Egyház Krisztus Teste

AZ EGYHÁZ KÖZÖSSÉG JÉZUSSAL

787. Jézus kezdettől fogva részt adott életéből a tanítványoknak (vö. Mk 1,16-20; 3,13-19); kinyilatkoztatta nekik az Ország misztériumát (vö. Mt 13,10-17), küldetésében, örömeiben (vö. Lk 10,17-20) és szenvedéseiben részesítette őket (vö. Lk 22,28-30). Jézus egy még bensőségesebb kapcsolatról beszél közte és azok között, akik követik őt: „Maradjatok meg bennem, és én tibennetek (...) Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,4-5). És meghirdet egy titokzatos, valóságos közösséget a saját teste és a mi testünk között: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad, és én őbenne” (Jn 6,56).

A SZENTLÉLEK KÖZÖSSÉGE

1108. A Szentlélek küldetésének célja minden liturgikus cselekményben az, hogy közösségben legyünk Krisztussal az ő testének gyarapodására. A Szentlélek mintegy az Atya szőlőtőjének nedve, mely a szőlővesszőkben hozza meg a termést (vö. Jn 15,1-17; Gal 5,22). A liturgiában a Szentlélek és az Egyház bensőséges együttműködése valósul meg. Ő, a közösség Lelke, fogyatkozhatatlanul megmarad az Egyházban, és ezért az Egyház az isteni közösség nagy szentsége, mely összegyűjti Isten szétszórt gyermekeit. A Lélek gyümölcse a liturgiában a Szentháromsággal való közösség és a tőle elválaszthatatlan testvéri közösség (vö. 1Jn 1,3-7).

1988. A Szentlélek hatalma által részesülünk Krisztus szenvedésében meghalván a bűnnek, és részesedünk az ő föltámadásában új életre születvén; tagjai vagyunk az ő testének, ami az Egyház (vö. 1Kor 12); arra a szőlőtőre oltott szőlővesszők vagyunk, aki ő maga (vö. Jn 15,1-4):

„A Szentlélek által Isten részeseinek neveznek minket. (...) A Lélek közlése által válunk részesévé az isteni természetnek (...). Mert nem más okból istenülnek meg azok, akikben ő jelen van.” (Szent Atanáz: Epistulae ad Serapionem 1, 24: PG 26, 585-588.)

736. A Lélek ezen ereje által tudnak Isten fiai gyümölcsöt hozni. Ő, aki beoltott minket az igaz Szőlőtőbe, a Lélek fakaszt általunk gyümölcsöt, ami „szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (Gal 5,22-23). A Lélek a mi életünk; minél inkább megtagadjuk önmagunkat (vö. Mt 16,24-26), annál tevékenyebbé tesz bennünket a Lélek (vö. Gal 5,25):

„A Szentlélek által adatik a visszahelyezés a Paradicsomba, a fölmenetel a mennyek országába, a visszatérés a fogadott fiúságba: az, hogy megkapjuk a bizalmat, hogy Atyánknak

szólíthassuk Istent, örökösei leszünk Krisztus kegyelmének, a világosság fiainak hívnak, és részesei vagyunk az örök dicsőségnek.” (Nagy Szent Basziliusz: Liber de Spiritu Sancto 15,36: SC 17bis 370 /PG 32, 132/)

A SZENTLÉLEK ÉS AZ EGYHÁZ

737. Krisztus és a Szentlélek küldetése az Egyházban, Krisztus testében és a Szentlélek templomában teljeseedik be. Ez az összekapcsolt küldetés ettől kezdve Krisztus híveit bekapcsolja az ő közösségébe az Atyával a Szentlélekben: a Lélek előkészíti az embereket, kegyelmével megelőzi, hogy Krisztushoz vonzza őket. Ő nyilvánítja ki nekik a föltámadott Urat, eszükbe juttatja szavait és fölnyitja lelküket, hogy megértsék halálát és föltámadását. Jelenvalóvá teszi számukra Krisztus misztériumát, leginkább az Eucharishtiában, hogy megbékéltesse őket, és bevezesse az Istennel való közösségbe, és segítse őket, hogy „sok gyümölcsöt” hozzanak. (Vö. Jn 15,5.8.16.)

755. „Az Egyház megmunkált föld, vagyis Isten szántóföldje (vö. 1Kor 3,9). Ezen a földön nő az az ősi olajfa, melynek szent gyökere a pátriárkák voltak, s melyben megtörtént és meg fog történni a zsidók és a pogányok kiengesztelődése (vö. Róm 11,13-26). Az Egyházat a mennyei Földműves mint választott szőlőskertet telepítette (vö. Mt 21,33-43; vö. Iz 5,1). Krisztus az igazi szőlőtő, aki életet és termékenységet ad a vesszőknek, azaz nekünk, akik az Egyház által őbenne maradunk, s aki nélkül semmit sem tehetünk (vö. Jn 15,1-5).” (LG 6.)

2.2.2. Pápai gondolatok

Boldog VI. Pál pápa: Indulgentiarium doctrina

VI. Pál pápa apostoli konstitúciója a bűcsúkról

Jn 15,5

4. Az isteni terv titokzatos és jóságos misztériumából fakadóan az emberek természetfölötti kapcsolatban vannak egymással, melynek alapján egynek a bűne másoknak is árt, miként egynek életszentsége a többieknek is áldást hoz.¹ Így a Krisztus-hívők segítik egymást a természetfölötti cél elérésében. E kommunió tanúja maga Ádám, akinek bűne minden emberre átszarmazik. De e természetfölötti kapcsolat nagyobb és tökéletesebb kiinduló pontja, alapja és példája maga Krisztus, akivel Istentől kapott meghívás alapján közösségre léphetünk.²

¹ Szent Ágoston: De baptismo contra Donatistas 1, 28: PL 43, 124

² „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővessző; aki bennem marad és Én őbenne, az bő termést hoz.” (Jn 15, 5) „Ti pedig Krisztus teste vagytok és testének tagjai.” (1Kor 12, 27; vö. 1Kor 1, 9; 10, 17; Ef 1, 20-23; 4, 4) Vö. LG 7 „Krisztus Lelkének közöltetéséből következik ..., hogy az Egyház mint a megváltó kiegészítése és teljességeként létezik, Krisztus pedig valamiképpen beteljesedik az Egyházban (vö. Aquinói Szent Tamás: Commentar in Epistulam ad Ephesios 1, 8). E szavakkal érintjük a módot, hogy ... a titokzatos Fő, ami Krisztus, és az Egyház, mely itt a földön mint második Krisztus az Ő nevében cselekszik, hogyan alkot egyetlen új embert, akiben a kereszt üdvöthozó művének állandósításában ég és föld összekapcsolódik: Krisztusról beszélünk, a Főről és a testről, az egész Krisztusról.” (XII. Pius pápa:

Szent II. János Pál pápa: Redemptor hominis

II. János Pál pápa első enciklikája Az emberek Megváltója

Jn 15,5

22. *Anyánk, akiben remélünk*

Pápaságunk kezdetén szívünkkel és gondolatainkkal az ember Megváltója felé fordulva akarunk belépni és részt venni az Egyház életében. Ha ugyanis az Egyháznak saját élete van, csak azért van, mert Krisztustól kapja, aki mindig csak egyet akar: hogy életünk legyen és egyre bőségebben legyen³. Az életnek az a teljessége, amely Benne lakozik, javára van az embernek. Ezért az Egyház, mivel részese a Megváltás misztériuma egész gazdagságának, az élő emberek Egyháza, akik azért elevenek, mert belülről az „igazság Lelke”⁴ élteti őket, s mert a szeretet, melyet a Szentlélek a szívükbe áraszt⁵, bennük van. Az Egyház mindenfajta – apostoli, lelkipásztori, papi vagy püspöki – szolgálatának célja, hogy a Megváltás misztériumának e dinamikus kötelékét minden ember felé megőrizze.

Ha ennek a szolgálatnak tudatában vagyunk, jobban meg tudjuk érteni, mit jelent, hogy az Egyház anya⁶, s mit jelent, hogy az Egyháznak mindig, különösen a mi korunkban, anyára van szüksége. Különleges hálával tartozunk a II. Vatikáni Zsinat atyáinak azért, hogy a Lumen Gentium konstitúció bőséges mariológiai tanításával ezt az igazságot kimondták⁷. S mivel VI. Pál pápa e tanítást folytatva Krisztus Anyját az „Egyház Anyjának” is nevezte, és ez az elnevezés nagy visszhangra talált, engedtessek meg nekünk, az ő méltatlan utódának is, hogy e pápaságunk nyitányát jelentő megfontolásaink befejezéseként Máriához, mint az Egyház Anyjához forduljunk.

Mária Anyja az Egyháznak, mert miután az Örök Atya titokzatos módon kiválasztotta őt, a Szentlélek Szeretetének erejéből emberi életet adott Isten Fiának, „akiért és aki által minden lett”⁸, és akitől Isten egész népe kiválasztottságának kegyelmét és méltóságát nyerte. Az ő Fia kifejezetten bővíteni akarta anyjának anyaságát – mégpedig úgy, hogy minden lélek és szív könnyen hozzá találjon –, amikor a szeretett tanítványt önmaga helyett a fiául adta a keresztről⁹. A Szentlélek sugallta Máriának, hogy Urunk mennybemenetele után maradjon az utolsó vacsora termében, és imádkozva várja az apostolokkal együtt a pünkösöd napját, melyen

Mystici Corporis enciklika; DS 3813) – Szent Ágoston: „A mi Urunk, Jézus Krisztus mint teljes és tökéletes férfi Fő is, test is: a Főt abban az emberben ismerjük föl, aki Szűz Máriától született... Ő az Egyház feje. E Fő teste az Egyház, nemcsak az, amelyik itt van, hanem az, amelyik itt is, és szerte a földkerekségen; nem is csak az, amely most él, hanem mindazok, akik Ábeltől kezdve a világ végéig megszületnek és hinni fognak Krisztusban, az egy városhoz tartozó szentek teljes népe; ez a város Krisztus teste, melynek feje Krisztus.” (Enarrationes in Psalmos XC, 1. PL 37,1159.)

³ Jn 10,10

⁴ Jn 16,13

⁵ vö. Róm 5,6

⁶ LG 63-64

⁷ vö. uo. 7. f.

⁸ Zsid 2,10

⁹ vö. Jn 19,26

az Egyház látható módon is megszületett, kilépvén az addigi rejtettségéből a napvilágra¹⁰. Ettől kezdve az összes tanítványnemzedék, és mindazok, akik hiszik és szeretik Krisztust – miként János apostol tette –, lélekben házukba fogadták ezt az anyát¹¹, aki ily módon a kezdettől, azaz az Angyali Üdvözlet pillanatától kezdve, beleszövődött az üdvösség történetébe és az Egyház küldetésébe. Mi magunk is mindnyájan, akik a mai tanítványnemzedék vagyunk, különösen hozzá szeretnénk tartozni. Úgy tesszük ezt, hogy teljesen ragaszkodunk az ősi hagyományhoz, s ugyanakkor teljes tisztelettel és szeretettel vagyunk az összes keresztény közösség minden tagja iránt.

Ezt pedig mélységes hittől, reménytől és szeretettől indítva tesszük. Ha ugyanis az Egyház és az emberiség történelmének e nehéz és felelősségteljes órájában különös szükségét érezzük annak, hogy Krisztushoz forduljunk – aki a Megváltás misztériumának erejében ura Egyházának és ura az emberi történelemnek is – hisszük, hogy senki más nem tud úgy bevezetni minket e misztérium isteni és emberi dimenziójába, mint Mária. Isten ugyanis senki mást nem vezetett be úgy e misztériumba, mint Máriát. Ebben áll az istenanyaság kegyelmének egyedülálló volta. Ennek az anyaságnak nemcsak a *méltósága* egyedülálló és megismételhetetlen az emberi nem történelmében, hanem egyedülálló mélysége és tevékenységi köre tekintetében Mária *részvétele* is – éppen istenanyasága révén – abban az isteni tervben, mely az embert a Megváltás misztériuma által üdvözíti.

Ez a misztérium, ha szabad így mondanunk, a Názáreti Szűz szíve alatt vált valósággá, amikor kimondta „igen”-jét. E perctől kezdve az ő szűzi és anyai szíve a Szentlélek különleges segítségével Fiának dolgában jár, és elébe siet mindazoknak, akiket Krisztus kimondhatatlan szeretetében magához ölelt és szüntelenül magához ölel. Ezért e szív anyaságának is kimeríthetetlennek kell lennie. Ennek az anyai szeretetnek – mely meghatározza Isten Anyjának helyét a megváltás misztériumában és az Egyház életében – jellegzetessége abban fejeződik ki, hogy nagyon közel van az emberhez és minden viszontagságához. Ebben áll az Anya misztériuma. Az Egyház pedig, mely különleges szeretettel és reménykedve tekint Máriára, napról napra bővebben akar e misztériumban részesedni, mert benne ismeri föl a maga mindennapi életének útját is, amely út minden egyes ember.

Az Örök Atya szeretete, mely az emberiség történelmében a Fiú által nyilvánult meg, akit az Atya nekünk adott, hogy „mindenki, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen”¹², ezen az anyán keresztül közeledik felénk, és ily módon e szeretetnek minden ember számára érthető és elfogadható jelét kapjuk. Ebből következően Máriának az Egyház mindennapi életének minden útján ott kell lennie. És anyai jelenléte által bizonyos az Egyház abban, hogy valóban Mesterének és Urának életét éli, s hogy a Megváltás misztériumának teljességéből él. Ugyanez az Egyház, melynek gyökerei a mai emberiség életébe nyúlnak, afelől is bizonyos és szinte tapasztalja, hogy közel van az emberhez, minden emberhez, s hogy az „ő”, az ember Egyháza, Isten népének Egyháza.

¹⁰ vö. ApCsel 1,14

¹¹ vö. Jn 19,27

¹² Jn 3,16

Áttekintvén ezeket a feladatokat, melyek az Egyház útjait építőkre hárulnak – azokra az utakra gondolunk, amelyeket VI. Pál pápaságának első enciklikájában világosan kijelölt –, tudatában az útközben fölmerülő vagy fölhalmozódó nehézségeknek, még inkább érezzük a szükségét, hogy a lehető legszorosabban Krisztushoz kapcsolódjunk. Lelkünkben visszhangzanak az Úr szavai: „Nálam nélkül nem tehettek semmit!”¹³ Nemcsak szükségét érezzük, hanem feltétlen parancsnak is tudjuk, hogy az Egyháznak szüntelenül és nagyon buzgón kell imádkoznia. Mert csak az imádság képes megóvni minket attól, hogy a ránk háruló feladatok és nehézségek ne krízist okozzanak, hanem alkalmul és szinte alapul szolgáljanak ahhoz, hogy egyre érettebbek legyünk Isten népének az ígéret földje felé vezető zarándokútján a történelemnek ebben a második évezred vége felé közeledő szakaszában.

Midőn pontot teszünk elmélkedéseink végére és alázattal imádságra sűrgetünk mindenkit, azt akarjuk, hogy állhatatosak legyetek Máriával, Jézus Anyjával együtt, amint vele együtt állhatatosságban imádkoztak az Apostolok és a tanítványok az utolsó vacsora termében, Jeruzsálemben az Úr mennybemenetele után¹⁴. Különösen is kérjük Máriát, az Egyház égi Anyját, hogy ebben az imádságban, melyet az emberiség új Adventjében végzünk, maradjon velünk, akik az Egyházat, az ő egyszülött Fiúnak titokzatos testét alkotjuk. Bízunk benne, hogy ennek az imának erejéből elnyerjük a ránk is kiáradó Szentlelket¹⁵, és így tanúi lehetünk Krisztusnak „egészen a föld végső határáig”¹⁶, mint az apostolok, akik pünkösdkor indultak el az utolsó vacsora terméből.

Szent II. János Pál pápa: Laborem exercens

II. János Pál pápa enciklikája a Rerum Novarum enciklika megjelenésének 90. évfordulója alkalmából

Jn 15,1

A dolgozó Jézus Krisztus példája

115. Ezt az igazságot, amely szerint az ember munkája révén Istennek, a Teremtőnek művében részesedik, egész különleges módon világította meg Jézus Krisztus – az a Jézus, akin első názáreti hallgatói „elámultak és azt mondták: Honnan veszi mindezt? S honnan adatott neki ez a bölcsesség... hát nem az ács ez?”¹⁷ Jézus ugyanis nem csupán meghirdette, hanem mindenekelőtt munkával megvalósította az „Evangéliumot”, melyet az Atya Órá, az örök Bölcsesség Igéjére bízott. Éppen ezért az volt a „munka Evangéliuma” hogy Ő, aki meghirdette, maga is munkásember volt, ugyanúgy ács, miként a názáreti József.¹⁸ S jóllehet a szavaiban nem találunk külön parancsot a munkára – sőt, egyszer megtiltja a munkában megnyilatkozó túlzott aggodalmat az életért,¹⁹ mégis Krisztus életének szava félreérthetetlen: a „munka világához” tartozik, elismeréssel és tisztelettel van az emberi munka iránt. Sőt, ennél

¹³ Jn 15,5

¹⁴ vö. ApCsel 1,13-14

¹⁵ Lk 24,29

¹⁶ ApCsel 1,8

¹⁷ Mk 6,2

¹⁸ vö. Mt 13,55

¹⁹ vö. Mt 6,25-34

többet is mondhatunk: szeretettel nézi a munkát, a munka különböző megnyilvánulásait, mert mindegyikben annak felcsillanását látja, hogy az ember Istenhez, a Teremtőhöz és Atyához hasonló. Nemde Ő maga mondta: „Atyám a szőlőműves...”,²⁰ és tanításában különböző módokon megszólaltatja azt a munkára vonatkozó alapvető igazságot, amelyet az Ószövetség hagyományai már a Teremtés könyvének kezdetén kifejeztek?

Szent II. János Pál pápa: Christifideles laici

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a világi hívőknek az Egyházban és a világban betöltött hivatásáról és küldetéséről

vö. Jn 15,1 köv.; Jn 15,1-5; Jn 15,5

A szőlőtő misztériuma

8. A szőlő képe a Szentírásban sokféle módon és különböző értelemben fordul elő, de elsősorban *Isten népének misztériumát* jelöli. Ebben a mélyebb értelemben a világi hívők nem csupán egyszerű munkások, akik a szőlőben dolgoznak, hanem magának a szőlőnek részei, Krisztus szavai alapján: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5).

Az ószövetségi próféták a választott nép bemutatására a szőlő képét használták. Izrael Isten szőleje, az Úr műve, szíve öröme: „Én ültettelek téged, mint választott szőlőt” (Jer 2,21); „A te anyád víz mellé telepített szőlőhöz hasonló. Termékeny és dús levelű a víz bőségének köszönhetően...” (Ez 19,10); „A barátomnak volt egy szőleje, termékeny domboldalon. Fölásta földjét, a köveket kiszedte belőle és nemes szőlőfajtákkal ültette be” (Iz 5,1-2).

Jézus újra használja a szőlő szimbólumát, hogy Isten Országának bizonyos szempontjait kinyilvánítsa: „Egy ember szőlőt ültetett, körülvette sövényvel, sajtót ásott benne, s tornyot is épített. Majd bérbe adta szőlőműveseknek és elment idegenbe” (Mk 21,1; vö. Mt 21,28 és köv.).

János evangélista arra hív bennünket, hogy a dolog mélyére hatoljunk, és elvezet a *szőlő misztériumának* fölfedezésére; a szőlő nemcsak Isten népének, hanem *magának Jézusnak* a képe és szimbóluma. Ő a szőlőtő, és mi az ő tanítványai, a szőlővesszők; Ő az „igazi szőlőtő”, akibe a szőlővesszők elevenen tartoznak bele (vö. Jn 15,1 köv.).

A II. Vatikáni Zsinat, miközben a Szentírás számos képét fölhasználja, hogy megvilágítsa az Egyház misztériumát, föleleveníti a szőlőtő és a szőlővesszők képét: „Krisztus az igazi szőlőtő, aki életet és termékenységet ad a vesszőknek, azaz nekünk, akik az Egyház által őbenne maradunk, s aki nélkül semmit sem tehetünk” (Jn 15,1-5).²¹

Így tehát maga az Egyház az evangéliumi szőlő és *misztérium*, mert az Atya, a Fiú és a Szentlélek élete és szeretete az a teljesen ingyenes ajándék, mely föl kínáltatik mindazoknak, akik vízből és Szentlélekből születtek (vö. Jn 3,5); meghívást kapnak arra, hogy Isten *közösségét* (communio) éljék, jelenítsék meg, s az emberi történelemben, *küldetésben* közöljék, amint Jézus mondja: „Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem és én bennetek” (Jn 14,20).

²⁰ Jn 15,1

²¹ II. Vatikáni zsinat, Lumen Gentium kezdetű dogmatikus konstitúció az Egyházról, 6

Mármost a *világi Krisztus-hívők „identitása”* és eredeti méltósága csak a *közösség- és misztérium-Egyház misztériumán belül tárul föl*; hivatásuk és küldetésük az Egyházban és a világban csak e méltóságon belül határozható meg.

Jn 15,5

Egyetlen test Krisztusban

12. A megkereszteltek tehát, mert újjászületve „fiúk a Fiúban”, a legszorosabb kötelékkel „Krisztus és az Egyház testének tagjai”, amint a firenzei zsinat tanítja.²²

A keresztség ugyanis jelzi és megvalósítja a misztikus, de valóságos beépülést Jézus keresztre feszített és dicsőséges testébe. Jézus a szentség által a megkeresztelt embert összekapcsolja a maga halálával, hogy az Ő föltámadásával kapcsolja össze (vö. Róm 6,3-5), leveti róla a „régiből” és az „új emberbe”, vagyis Önmagába öltözteti: „Ti mind, akik megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltöttétek magatokra” – hirdeti Pál apostol (Gal 3,27; vö. Ef 4,22-24; Kol 3,9-10). Ennek következménye, hogy „sokan egy test vagyunk Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai” (Róm 12,5).

Pál apostol e szavaiban Jézus tanítása visszhangzik, aki kinyilatkoztatta *tanítványai misztikus egységét Ővele és egymás között*, és ezt az egységet annak a titokzatos közösségnek (communio) képe és folytatásaként mutatta be, mely az Atyát a Fiúval és a Fiút az Atyával a Szentlélek szeretetének kötelékében kapcsolja össze (vö. Jn 17,21). Ez pedig ugyanaz az egység, amelyre Jézus a szőlőtő és a szőlővesszők hasonlatát alkalmazza: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5); és ez nemcsak a tanítványok Jézussal főnálló, mélyen bensőséges kapcsolatát világítja meg, hanem a tanítványok kölcsönös és egymás közötti éltető kapcsolatát is: mind egyetlen szőlőtő szőlővesszői.

Jn 15,4-5

Megszentelődés a világban

17. A világi hívők életszentségre szóló hivatása magával hozza, hogy a Lélek szerinti élet különös módon kifejeződjék a *világi dolgokhoz való hozzáállásukban és a földi tevékenységekben történő részvételükben*. Ismét az apostol figyelmeztet: „Akár mondtok, akár tesztek valamit, tegyetek mindent Urunk Jézus nevében, így adjatok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol 3,17). És a Zsinat, amikor az apostol szavait a világi hívőkre alkalmazza, komolyan figyelmeztet: „Sem a családért való fáradozásnak, sem bármilyen világi foglalkozásnak nem szabad kívül esnie lelki életük körén”.²³ A szinódusi atyák pedig ezt mondják: „A világi hívők életének egysége rendkívüli fontos; nekik ugyanis a rendes hivatásbeli és társadalmi élettel kell megszentelődniük. Hogy tehát a hivatásuknak megfeleljenek, a világi hívőknek a mindennapi tevékenységeket úgy kell tekinteniük, mint alkalmat arra, hogy Istenhez kapcsolódva teljesítsék az Ő akaratát, ugyanakkor a többi embernek szolgálva elvezessék őket az Istennel való közösségre Krisztusban.”²⁴

²² Firenzei zsinat, Decretum pro Armeniis: DS 1314

²³ II. Vatikáni zsinat, Apostolicam actuositatem dekrétum a világiak apostolkodásáról, 4

²⁴ Propositio 5

A világi hívőknek az életszentségre szóló meghívást nem úgy kell felfogniuk, mint kikerülhetetlen, terhes kötelezettséget, hanem inkább mint annak a végtelen szeretetnek ragyogó jelét, mellyel az Atya a maga szentségében újjászülte őket. Így tehát e meghívás *lényeges rész, mely nem választható el a keresztség új életétől*; következésképpen a világi hívők méltóságának alkotóeleme. Hasonlóképpen az életszentségre szóló meghívás szorosan kötődik a világi hívők küldetéséhez és felelősen betöltendő feladatukhoz az Egyházban és a világban. Maga az életszentség ugyanis, melyet megélnék, s amely részesedés az Egyház életszentségében, elsődlegesen és alapvetően hozzájárul az Egyház építéséhez, amennyiben az a „szentek közössége”. Ezekből fakadóan a hittől megvilágosított szem előtt csodálatos távlat tárul föl: megszámlálhatatlan világi Krisztus-hívő – férfiak és asszonyok, akik az életben és a mindennapi tevékenységben gyakran észrevétlenek vagy meg nem becsültek, e világ nagyjai előtt ismeretlenek, az Atya azonban szeretettel szemléli őket – fáradhatatlan munkássá válik az Úr szőleiben; alázatosak, de nagy mesterek Isten kegyelmének hatalmából, akik az emberi történelemben Isten országának növekedéséért fáradoznak.

Továbbá az életszentség lényegi alap és pótolhatatlan föltétel az Egyház üdvözítő küldetésének teljesítéséhez. Az Egyház életszentsége valóban apostoli munkásságának és missziós lendületének titkos forrása és csalhatatlan mértéke. Az Egyház, Krisztus menyasszonya abban a mértékben válik a Szentlélektől termékeny anyává, amilyen mértékben engedi magát Krisztustól szeretni és viszonszereti Őt.

Térjünk vissza a szentírási képhez. A szőlővesszők azért sarjadnak és növekednek, mert a szőlőtőhöz tartoznak: „Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Mert nélkülem semmit sem tehettek.” (Jn 15,4-5)

Meg kell most emlékeznünk azokról a világi hívőkről, férfiakra és nőkre, akiket az Egyház a szinódus hónapja alatt sorolt a boldogok és szentek közé. Isten egyetemes népe, és elsőként a világi Krisztus-hívők, maguk előtt látják az életszentség új példáit és a hősi erények új tanúit, akik az emberi élet általános feltételei mellett töltötték be hivatásukat. Amint a szinódusi atyák is megerősítették: „A részegyházak, s különösen az úgynevezett fiatal egyházak vegyék észre tagjaik között azokat a férfiakat és nőket, akik az általános életkörülmények között és a házasságban szentül éltek, és mások számára példakép lehetnek, hogy alkalomadtán boldoggá és szentté avatásra javasolják őket.”²⁵

A világi hívők egyházi helyzetének meghatározását célzó megfontolások végén hadd idézzük emlékezetünkbe Nagy Szent Leó nevezetes figyelmeztetését: „Ismerd föl, keresztény, a te méltóságodat!”²⁶ Szent Maximus torinói püspök hasonló szavakkal tanította azokat, akik megkapták a szent keresztség kenetét: „Szemléljétek tehát azt a tisztességet, melyet ebben a misztériumban nyertetek el!”²⁷ Minden megkeresztelt mérlegelje Szent Ágoston szavait:

²⁵ Propositio 8

²⁶ Nagy Szent Leó, Sermo XXI, 3: S. Ch. 22 bis, 72

²⁷ S. Maximus, Tract. III. de Baptismo: PL 57, 779

„Örvendjünk és adjunk hálát, mert nemcsak keresztényekké, hanem Krisztussá lettünk... Csodálkozzatok és örvendeztetek: Krisztussá lettünk!”²⁸

A keresztény méltóság, mely az Egyház minden tagja egyenlőségének forrása, megerősíti és fejleszti a közösség és a testvériség lelkét, egyszersmind a világi hívők apostoli és missziós lendületének titkos ereje. Ez az a *méltóság*, amely a legtöbbre kötelez; a munkások méltósága, akiket az Úr a szőlejébe dolgozni hívott. Amint a Zsinat megfogalmazásában olvassuk: „Minden laikusra vár tehát a nagyszerű feladat, hogy az üdvösség isteni terve minden idők és minden földrész valamennyi emberéhez egyre inkább eljusson.”²⁹

Jn 15,1-4; Jn 15,5

A közösség-Egyház misztériuma

18. Hallgassuk ismét Krisztus szavait: „Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlőműves... *Maradjatok énbennem, és én bennetek maradok*” (Jn 15,1-4).

Ezek az egyszerű szavak megismertetik velünk azt a titokzatos közösséget, mely az Urat és tanítványait, Krisztust és a megkeresztelteket egységbe fogja; ez a közösség ugyanis élő és éltető, s erejéből a keresztények már nem önmagukhoz tartoznak, hanem mint beoltott szőlővesszők, Krisztus tulajdonai.

A keresztények Krisztussal való közösségének őstípusa, forrása és célja az a közösség, melyben maga a Fiú van a Szentlélek ajándékában az Atyával; a keresztények tehát, amikor ugyanannak a Szentléleknek szeretetkötelékében egyesülnek a Fiúval, az Atyával egyesülnek.

Jézus folytatja: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5). A Krisztus-hívőknek e Krisztusban való közösségből ered a keresztények egymással való közössége, mivel mindannyian az egyetlen szőlőtő szőlővesszői, aki Krisztus. Az Úr Jézus ebben a testvéri közösségben mutatja meg az Atya, a Fiú és a Szentlélek szeretetének csodálatos képét és a titokzatos részvételt e bensőséges életben. Ezért a közösségért imádkozott Jézus: „Legyenek mindnyájan egy. Amint te, Atyám, bennem vagy, s én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17,21)

Ez a közösség maga az Egyház misztériuma, amint erre méltán emlékeztet a II. Vatikáni Zsinat Szent Ciprián jól ismert szavaival: „Így az egyetemes Egyház úgy jelenik meg, mint 'az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységéből eggyé vált nép'”.³⁰ E közösség-Egyház misztériumára emlékeztet bennünket az Eucharisztia ünneplésének kezdetén Szent Pál apostol köszöntése: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal” (2Kor 13,13).

Miután megrajzoltuk a világi hívők „képét” a maga méltóságában, most elmélnünk kell küldetésükről és felelősségükről az Egyházban és a világban; de ezt csak a közösség-Egyház éltető összefüggésében érthetjük meg.

²⁸ Szent Ágoston, In Joan. Evang. tract., 21, 8: CCL 36, 216

²⁹ II. Vatikáni zsinat, Lumen Gentium kezdetű dogmatikus konstitúció az Egyházról, 33

³⁰ II. Vatikáni zsinat, Lumen Gentium kezdetű dogmatikus konstitúció az Egyházról, 4

Jn 15,5

A lelkipásztorok közösségért végzett szolgálata

31. Az Egyház pásztorai, valahányszor szembesülnek azokkal a fölöttébb lehetséges és érthető veszélyekkel, melyek bizonyos társulási formákból vagy új formák jelentkezéséből származnak, nem mondhatnak le saját tekintélyük gyakorlásáról, nem csupán az egyházi közjó, hanem a világi hívők kérdéses társulásainak érdekei miatt sem. Ezért józan ítélőképességre van szükségük, hogy a világi Krisztus-hívők társulásait úgy tudják vezetni és támogatni, hogy azok az Egyház közösségében és küldetésében folytonosan növekedjenek.

Egyébként alkalmasnak látszik, hogy némely új társulás és mozgalom, gyakran nemzeti vagy nemzetközi szintű elterjedése érdekében, *hivatalos elismerést*, vagyis kifejezett jóváhagyást kapjon az illetékes egyházi tekintélytől. A Zsinat is már ebben az értelemben megerősítette: „Formái és témái szerint a világiak apostolkodásának különböző kapcsolatai lehetnek a hierarchiával.... A világi hívek apostolkodásának bizonyos formáit a hierarchia, ha más-más módon is, kifejezetten elismeri. Ezenkívül az egyházi közjó kívánalmainak érdekében, a közvetlenül lelki célra törekvő apostolkodási formák közül a hierarchia egyes apostoli társulatokat és műveket kiválaszthat és különösképpen is pártolhat, s bennük különleges felelősséget vállalhat.”³¹

A világiak apostolkodásának különböző formái között, melyek sajátos kapcsolatot tartanak fenn a hierarchiával, a szinódusi atyák kifejezetten megemlékeztek az *Actio Catholica* különböző mozgalmairól és csoportosulásairól, melyekben „a világiak a Szentlélek indítására szabadon társulnak szerves és állandó módon, közösségben a püspökkel és a papokkal, hogy saját hivatásuk szerint külön módszerrel, pasztorális szándékkal, az evangéliumi élet lelkesedésével minden területen hűségesen és tevékenyen szolgálják az egész keresztény közösség növekedését”.³²

A Világiak Pápai Tanácsa pedig feladatul kapta azon társulatok jegyzékének összeállítását, melyeket a Szentszék hivatalosan jóváhagyott, valamint a Keresztény Egység Titkárságával egyetértésben annak meghatározását, hogy milyen föltételek mellett lehet jóváhagyni az ökumenikus társaságokat, melyek tagsága nagyjából katolikus, kisebb részben nem katolikus, és mely esetekben nem lehet a jóváhagyást megadni.³³

Mindannyiunknak, lelkipásztoroknak és hívőknek, ápolnunk és támogatnunk kell a megbecsülés és szívélyes testvériség kötelékeit és az együttműködést a világiak különböző társulásai között. Az Úr által följánlott ajándékok és karizmák gazdagsága csak ily módon járulhat hozzá termékenyen és rendezetten a közös ház fölépítéséhez: „A közös ház együttes fölépítéséhez abba kell hagynunk minden ellenségeskedést és viszálykodást, s helyette egymás megbecsülésében kell versengünk (vö. Róm 12,10), megelőzve egymást a kölcsönös

³¹ II. Vatikáni zsinat, Apostolicam Actuositatem kezdetű dekrétum a világiak apostolkodásáról, 24

³² Propositio 13

³³ vö. Propositio 15

tiszteletben és az együttműködési szándékban, türelemmel, előre nézve és készen azokra az áldozatokra, melyeket ez a vállalkozás magával hozhat.”³⁴

Ismét Jézus szavait idézzük: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5), hogy Istennek hálát adjunk az egyházi közösség nagyszerű ajándékáért, mely az időben tükrözi azt az örök és kimondhatatlan szeretet-közösséget, mely a Szentháromság Egy Istenben él. Ennek az ajándéknak a tudatát erős *felelősségérzetnek* kell kísérnie; ugyanis mint az evangéliumi talentum, ez is olyan ajándék, mellyel gazdálkodnunk kell a növekvő közösség életében.

Felelősnek lenni a közösség ajándékáért azt jelenti, hogy magunkra vállaljuk a küzdelmet a széthúzásnak és a szembeszegülésnek a keresztyén életet és az apostoli buzgóságot fenyegető bármiféle kísértése ellen. Amit egykor Pál apostol kiáltott fájdalommal és zaklatott lélekkel: „Arra gondolok, hogy akadnak köztetek, akik így nyilatkoznak: 'Én Pállal tartok, én meg Apollóval; én Kéfással, én meg Krisztussal!' Talán megoszlott Krisztus?” (1Kor 1,12-13), azok a szavak szemrehányásként ma is fölhangzanak, és „Krisztus Testének szétszaggatását” fájlalják. Visszhangozzanak a legmeggyőzőbb tanácsként a megosztás ellen ugyancsak Pál apostol szavai: „Testvérek, Urunk Jézus Krisztus nevére kérlek titeket, éljetez mindnyájan egyetértésben, ne szakadjatok pártokra, legyetek egyek ugyanabban a lelkületben, ugyanabban a fölfogásban” (1Kor 1,10).

Így lesz az egyházi közösség a világ számára az élet *jele és vonzó erő*, mely az embereket elvezeti Krisztushoz, hogy higgyenek Őbenne: „Legyenek mindnyájan egy. Amint te, Atyám, bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17,21) Ily módon a közösség megnyílik a küldetésre, sőt maga válik küldetéssé.

Jn 15,2; Jn 15,5

Missziós közösség

32. Térjünk vissza a szőlőtő és szőlővesszők bibliai képéhez, amely azonnal és közvetlenül a termékenység és az élet szemlélésére indít bennünket. A szőlőtőn élő és belőle táplálkozó vesszőknek gyümölcsöt kell hozniuk, amint a Szentírásban olvassuk: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. *Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz.*” (Jn 15,5) Gyümölcsöt hozni a keresztyén és egyházi élet lényegi követelménye, és ezért aki nem hoz gyümölcsöt, nem marad meg a közösségben: „Minden szőlővesszőt, mely nem hoz gyümölcsöt, (Atyám) lemetsz rólam” (Jn 15,2).

Ez a Jézussal fennálló közösség, melyből a Krisztus-hívők egymás közötti közössége források, a termékenység szükséges föltétele, mivel „nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ezért a másokkal való közösség a legnemesebb gyümölcs, amit a szőlővesszők hozhatnak; ez ugyanis Krisztusnak és az Ő Lelkének ajándéka.

Mivel tehát a közösség *közösséget teremt*, és saját természeténél fogva annak *közösségi küldetését* hozza létre, Jézus ezért mondja tanítványainak: „Nem ti választottatok engem, hanem én

³⁴ II. János Pál, Beszéd az olasz egyház nemzeti kongresszusán Lorettóban (1985. április 10.): AAS 77 (1985) 964 (olasz nyelvű szöveg)

választottalak titeket, s arra rendelvelek, hogy *elmenjetekek, teremjetekek gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt.*" (Jn 15,16)

A közösség és a küldetés egymással mélyen összekapcsolódnak és kölcsönösen átjárják egymást, valamint egybefonódnak olyannyira, hogy *a közösség a küldetés forrása és gyümölcse, ezért a közösség missziós jellegű, a misszió pedig a közösségre irányul.* Ugyanaz a Lélek, aki az Egyházat összegyűjti és egyesíti, küldi, hogy hirdesse az evangéliumot „a földkerekség végső határáig” (ApCsel 1,8). Ami pedig az Egyházat illeti, tudja, hogy a közösséget egyetemes rendeltetésű ajándékként kapta. Továbbá az Egyház úgy tekinti ezt az ajándékot, hogy az egész emberi nem és minden egyes ember számára szét kell osztania, hiszen a Szentlélektől kapta, aki a hívők szívébe kiárasztja Jézus Krisztus szeretetét, valamint a belső egység, egyszersmind a kifelé történő terjesztés csodálatos erejét. Az Egyház küldetése pedig saját természetéből születik, amint azt Krisztus rendelte, tudniillik „jele és eszköze legyen...az egész...emberi nem egységének”.³⁵ Ennek a küldetésnek az a célja, hogy mindenki megismerje és megtapasztalja az „új” közösséget, amely Isten emberré lett Fiával érkezett el az emberiség történelmébe. Erről tanúskodik János evangélista, aki a boldogító célt az Egyház egész küldetésének céljaként állítja, mondván: „Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben.” (1Jn 1,3)

Tehát az Egyház küldetését tekintve az Úr nagy felelősséget bíz az *Isten népének többi tagjával közösségben lévő* világi Krisztus-hívőkre, amint a II. Vatikáni Zsinat atyái is elismerték: „A fölszentelt pásztorok jól tudják, hogy a világi hívők mennyire javára vannak az egész Egyháznak. A pásztorok ugyanis tudják, hogy Krisztus nem arra rendelte őket, hogy egyedül hordozzák az Egyház üdvözítő küldetését a világ felé, hanem az ő nagyszerű hivataluk az, hogy úgy gondozzák a híveket és ismerjék el az ő szolgálataikat és karizmáikat, hogy valamennyien a maguk módján együtt munkálkodjanak a közös művön.”³⁶

Ez a világos és egyre növekvő fölismerés a szinódus egész munkáját áthatotta.

Jn 15,1-2; Jn 15,5; Jn 15,6

Folyamatos érlelődés

57. A szőlőtő és szőlővesszők evangéliumi képe a világi hívők életének és küldetésének más, alapvető vonását is fölfedi: *a hivatást, hogy növekedjenek, érlelődjének és egyre több gyümölcsöt hozzanak.*

Mint egy jó földműves, úgy gondozza az Atya a maga szőlejét. Isten gondoskodó jelenlétét Izrael esengve kéri, amikor így imádkozik: „Seregek Ura, térj vissza / tekints le az égből és látogasd meg ezt szőlőt. / És oltalmazd, amit jobbod ültetett / és az emberfiát, akit megerősítettél magadnak.” (Zsolt 80,15-16) Jézus maga így beszél az Atya művéről: „Én vagyok a szőlőtő, s Atyám a szőlőműves. Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen.” (Jn 15,1-2)

³⁵ II. Vatikáni zsinat, Lumen Gentium kezdetű dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1.

³⁶ Uo., 30.

A szőlővesszők életereje attól függ, hogyan csatlakoznak a szőlőtőhöz, aki maga Krisztus: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek.” (Jn 15,5)

Isten hívása az embert a maga szabadságában szólítja meg, hogy növekedjen, érjen és termést hozzon. Ezt nem szabad válasz nélkül hagyni, és nem szabad kitérni a személyes felelősség elől. Erre a félelmetes és fölemelő felelősségre vonatkoznak Jézus szavai: „Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt és elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elég.” (Jn 15,6)

A meghívó Isten és a felelősségében megszólított személy közötti párbeszédéből fakad a világi Krisztus-hívók teljes és folyamatos képzésének lehetősége, sőt szükségessége, melynek a szinódusi atyák méltán szentelték munkájuk jelentős részét. Miután a keresztényképzést úgy írták le, mint „a személyes érlelődés megszakítás nélküli folyamatát a hitben és Krisztus követésében a Szentlélek vezetésével”, világosan megfogalmazták: „a világi hívók képzésének az egyházmegyék elsőrendű feladatai és lelkipásztori ténykedései közé kell kerülnie, oly módon, hogy a közösség (papság, világiak és szerzetesek) minden erőfeszítése erre irányuljon”.³⁷

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris custos

II. János Pál pápa apostoli buzdítása Szent József személyéről, valamint Jézus Krisztus és az egyház életében kifejtett tevékenységéről

vö. Jn 15,5

30. Az Egyház nemcsak Szent József hatékony oltalmába veti bizalmát, hanem túl ezen bízik példájában is. József példája ugyanis nem szorítkozik az élet néhány konkrét helyzetére, hanem túllépve azokat, az egész keresztény közösség minden helyzetében és feladatában mindenkinek mintául szolgál.

Az Egyháznak ma is úgy kell viselkednie, ahogyan azt a II. Vatikáni Zsinat az isteni kinyilatkoztatással kapcsolatban előírja: „áhíttatosan hallgatva Isten Igéjét”³⁸ legyen teljességgel kész arra, hogy hűségesen megvalósítsa a Jézusban kinyilatkoztatott üdvözítő isteni akaratot. Az emberek megváltásának kezdetén az engedelmesség megtestesült példaképét Mária után éppen Józsefben találjuk meg, őbenne, aki Isten parancsolatainak hűséges megvalósítása által tűnik ki.

VI. Pál pápa arra buzdított, hogy kérjék a hívek Szent József közbenjárását: „Miként azt az újabb időben az Egyház teszi, elsősorban, azért, hogy teológiailag elmélkedjék arról, miként kapcsolódik össze az isteni tevékenység az emberrel a megváltás tervében. E tervben az isteni tevékenység önmagában elégséges, viszont az emberi, vagyis a mi tevékenységünk, mely önmagában semmit sem tehet (vö. Jn 15,5), az isteni szándék folytán mindig megkapja a nélkülözhetetlen segítséget. Az Egyház szíve mélyéből kéri oltalmazóját, hogy életét újra és

³⁷ Propositio 40

³⁸ II. Vatikáni zsinat, Dogmatikus konstitúció az isteni kinyilatkoztatásról, Dei Verbum, 1

újra újítsa meg és ékesítse állandóan azokkal az erényekkel, amelyek benne, Szent Józsefben tündököltek.”³⁹

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris missio

II. János Pál pápa enciklikája a minden időre érvényes missziós megbízatásról

vö. Jn 15,5

77. A keresztség erejében az Egyház minden tagja a keresztény közösség, s egyszersmind a hitterjesztés munkása. Azt a részesedést, amelyet ezen jog és kötelesség alapján minden közösség és minden hívő oszt, „a missziós munkában való együttműködésnek” nevezzük.

Ennek az együttműködésnek az éltetője és gyökere az, hogy minden egyes hívő Krisztusba kapcsolódik: jó gyümölcsöt teremni csak akkor képes, ha úgy tartozik hozzá, mint vessző a szőlőtőhöz (vö. Jn 15,5). A szent életvitel minden keresztény számára lehetővé teszi, hogy az Egyház munkájában termékeny legyen: „A zsinat tehát mindenkit felszólít komoly benső megújulásra, mindenki ébredjen rá, hogy felelős az Evangélium terjedéséért, ezért vegye ki részét a pogány népeknél folyó missziós munkából.”⁴⁰

Az egyetemes misszióban való részvétel nem korlátozható néhány cselekedetre, hanem az egész keresztény élet érettségének jele, amely megtermi gyümölcsét. Így a hívő ember kitágítja szeretetének határait, és éppen úgy törődik azokkal is, akik távol vannak, mint a környezetével: imádkozik a missziókért és a missziós hivatásokért, segíti és érdeklődéssel figyel munkájukat, és a visszatérőket azzal az örömmel fogadja, amellyel az első keresztény közösségek tudták meg az apostoloktól, milyen csodákat művelt az Isten (vö. ApCsel 14,27).

Szent II. János Pál pápa: Pastores dabo vobis

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz, a papokhoz és az egész katolikus egyház minden hívőjéhez a papképzésről korunk körülményei között

Jn 15,5

14. Az Új Szövetség ezen egyetemes papságának szolgálatára Jézus földi élete során egyes tanítványokat magához hívott (vö. Lk 10,1-12), külön tekintélyi rendelkezéssel megalkotta belőlük a Tizenkettőt, hogy „vele legyenek és elküldje őket prédikálni, s hogy hatalmuk legyen ördögöket űzni” (Mk 3,14-15).

Ezért már nyilvános működése idején (vö. Mt 16,18), majd végleg halála és föltámadása után (vö. Mt 28,16-20; Jn 20-21) Jézus Péternek és a Tizenkettőnek egészen különleges hatalmat adott a leendő közösségre és az összes nemzetek evangelizálására vonatkozóan. Miután meghívta, maga mellett tartotta őket, velük élt, példájával és szavaival tanította őket az üdvösségre, s végül elküldte őket minden emberhez. E küldetés koronája a Szentlélek különleges húsvéti kiárasztásának erejével átadta nekik ugyanazt a messiási tekintélyt, melyet Ő az Atyától kapott

³⁹ VI. Pál, Párbeszéd (March 19, 1969): Insegnamenti, VII (1969) p. 1269

⁴⁰ II. Vatikáni zsinat, Dekrétum az Egyház missziós tevékenységéről Ad Gentes, 35; vö. CIC, cc. 211, 781

és amely a föltámadásban teljessé vált: „Nekem adatott minden hatalom mennyben és a földön. Menjete tehát és tegyete tanítvánnyá minden népet, és kereszteljéte meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében. És tanítsátok őket mindannak megtartására amit csak parancsoltam nektek. És íme, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig” (Mt 28,18-20).

Ezáltal Jézus szoros kapcsolatot hozott létre saját küldetése és az apostolokra bízott szolgálat között: „Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött” (Mt 10,40); „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg” (Lk 10,16). Sőt, a negyedik evangélista a halál és a föltámadás húsvéti eseményének fényében nagy erővel és világosan idézi Jézust: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket” (Jn 20,21; vö. 13,20; 17,18).

Miként Jézusnak olyan küldetése van, mely közvetlenül Istentől származik és Isten tekintélyét konkretizálja (vö. Mt 7,29; 21,23; Mk 1,27; 11,28; Lk 20,2; 24,19), úgy az apostolok küldetése Jézustól ered. S miként „a Fiú semmit sem tehet önmagától” (Jn 5,19), mert tanítása nem az övé, hanem azé, aki Őt küldte (vö. Jn 7,16), úgy mondta Jézus apostolainak: „nálam nélkül semmit sem tehettek” (15,5): küldetésük nem önmaguktól, hanem Jézustól való. Nem is hajtható végre emberi erővel, hanem csak Krisztus és az Ő Szent Leleke „ajándékával”, a „szentséggel”: „Vegyéte a Szentlelket; akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad” (20,22-23). Az apostolok így nem különleges érdemeikért, hanem egyedül a Krisztus kegyelmében való ingyenes részesedéssel folytatják egészen az idők végezetéig Jézus üdvözítő küldetését az emberek javára.

E küldetés hitelességének és termékenységének jele és föltétele az apostolok Jézussal, egymás között és az Atyával való egysége, miként ezt az Úr főpapi imája, saját küldetésének összefoglalása tanúsítja (vö. Jn 17,20-23).

Jn 15,1-5

46. E zsinati szöveget gondosan és szeretettel kell fontolóra venni, mert könnyen kivehető belőle, hogy melyek a legfontosabb értékek, s mik a fő igényei minden papnövendék lelki útjának.

Az első érték és igény, hogy *Jézus Krisztussal bensőséges egységben éljenek*. Ezt a keresztségben gyökerező és az Eucharisziából táplálkozó egységet a mindennapi életben önmaga állandó tökéletes megújításával kell kifejezni. Ugyanis a Szentháromsággal való bensőséges közösség, azaz a kegyelemnek az az új élete, amelytől az emberek Isten Fiaivá válnak – és ez a hívő hatalmas újdonsága –, egész „létüket” és „tevékenységüket” érinti, mert létrehozza a Szentlélek hatása alatt álló emberi lét misztériumát, amiből a keresztény élet új „éthosának” kell fakadnia. A keresztény élet e csodálatos átalakulására, mely az egész lelki élet szívét érinti, Jézus Krisztus tanított meg minket, s azt a szőlőtő és szőlővessző hasonlatával világította meg: „Én vagyok az igaz szőlőtő és az én Atyám a szőlőműves... Maradjatok bennem és én bennetek. Miként a szőlővessző nem teremhet önmagában, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, csak ha bennem maradtok. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az sok gyümölcsöt hoz, mert nálam nélkül semmit sem tehettek” (Jn 15,1-5).

A mai kultúrából sem hiányoznak a lelki és vallási értékek, mert minden ember, még ha az

ellenkezőjét mutatná is, szüntelenül éheznek és szomjaznak Istenre. Másrészt viszont fenyeget az a veszedelem, hogy amikor a keresztény vallást egyszerűen besorolják a sok más vallás közé, a közvélemény nem lát benne egyebet, mint hogy az embereknek nagyon sok szolgálatot tevő társadalmi, etikai értéket képvisel. Így azonban gyakran eltakarják csodálatos történeti újdonságát, mely ha tüzetesebben foglalkoznának vele, még megátalkodott lelkeket is ki tudna fordítani önmagukból, nevezetesen azt a tényt, hogy „misztériumot” nyilatkoztat ki. Ez a misztérium pedig – tudniillik Isten emberré lett Fiának eljövetele hozzánk –, amely mindazoknak, akik befogadják „hatalmat ad arra, hogy Isten Fiai legyenek” (Jn 1,12), az élet és a szeretet Isten és ember közötti személyes szövetségének üzenetével, sőt ajándékává lesz. Ennek a csodálatos és boldogító újdonságnak örömhírét (vö. 1Jn 1,1-4) a papok csak akkor tudják közölni másokkal, ha megfelelő lelki nevelés révén e misztériummal bensőséges ismeretségbe kerültek és folyamatos tapasztalatot szereznek róla.

E zsinati szöveg, miután kifejezte a keresztény misztérium abszolút transzcendenciáját, nem mulasztja el, hogy rávilágítson: a leendő papok Jézussal való bensőséges közössége *barátság formájában* valósítandó meg. Ezt azonban nem szabad valami abszurd emberi törekvésnek tartani: egyedül Krisztus ajándéka, aki apostolainak mondta: „Már nem mondalak titeket szolgáknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura; hanem barátainak mondalak titeket, mert mindazt, amit az én Atyámtól hallottam, megismertettem veletek” (Jn 15,15).

A másik nagy érték a zsinati szöveg szerint Jézus keresése: „tanulják meg Krisztust keresni”. E *krisztuseresés az istenkereséssel* együtt a keresztény lelkiség klasszikus témája, s különlegesen is szó van róla, amikor az apostolok meghívását mondja el az Evangélium. János ugyanis, elmondván, mi történt Jézus első két tanítványával, rávilágít arra is, hogy a történetekben mekkora szerepe volt ennek a keresésnek, amikor Jézust mutatja be kezdeményezőként: „Mit kerestek?” Mindkettő viszontkérdező: „Rabbi, hol laksz?” – s az evangélista folytatja: „mondta nekik: 'Jöjjetek és lássátok'. Jöttek tehát és látták, hol lakik, és aznap nála maradtak” (Jn 1,37-39). Ebből nyilvánvaló: a papságra készülők lelki életének e keresés a meghatározója és elsődleges alapja.

A papnövendék minden erejével arra törekszik, hogy a Mestert megtalálja, kövesse Őt és közösségben maradjon vele. Később a papi életben és szolgálatban állandóan folytatandó ez a keresés, mert a Krisztus életében és példájában való részesedés és az Ő követésének hatalmas misztériuma soha ki nem meríthető. Ugyanígy folytatandó a Mester „megtalálása”, mégpedig mások javára, tudniillik, hogy másokban is föltámadjon a vágy e Mester megtalálására. Saját életünk tapasztalatával ugyanis meg lehet indítani másokat, hogy megosszák velünk fölfedezésünket. Ez volt az az út, melyen Andrása testvérét, Simont odavezette Jézushoz: „András ugyanis – mondja az evangélista – elsőnek a testvérével, Simonnal találkozott, és mondta neki: 'Megtaláltuk a Messiást' (ami azt jelenti: a Krisztust), és odavezette őt Krisztushoz” (Jn 1,41-42). Ezután Simon is meghívást kapott, hogy apostol legyen: „Jézus rátekintett és mondta: 'Te vagy a Simon, János fia; Képhas lesz a neved' (ami azt jelenti: Péter)” (1,42).

De mit jelent a lelki életben Krisztust keresni? És hol találjuk meg Őt? „Mester, hol laksz?” Az [Optatam totius](#) zsinati dekrétum három utat jelöl meg válaszul: „Isten igéjének hívő elmélkedését; aktív részvételt az Egyház szent misztériumaiban; a szeretet szolgálatát a

gyengébbek iránt, vagy más szóval, magunkhoz ölelni a 'kisdedeket'". Ezzel három nagy értéket mutat meg a Zsinat, melyek köré épül a papnövendékek lelki nevelése.

Szent II. János Pál pápa: Evangelium vitae

II. János Pál pápa enciklikája a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, szerzeteseknek és szerzetesnőknek, a laikus krisztushívőknek és minden jóakarátú embernek az emberi élet sérthetlenségéről

vö. Jn 15,5

79. *Az élet népe vagyunk*, mert Isten a maga ingyenes szeretetében nekünk ajándékozta *az élet Evangéliumát*, s ez az Evangélium átformált és üdvözített minket. „Az élet szerzője”⁴¹ drága vére árán⁴² váltott meg minket és a keresztség fürdője által belé oltattunk⁴³ mint vesszők, melyek egyetlen törzsből szívják az éltető nedvet és nyerik a termékenységet.⁴⁴ A Lélek kegyelméből, „aki Úr és életet ad” bensőleg megújulva *az életet szolgáló nép lettünk*, s arra hívtunk, hogy ennek megfelelően éljünk.

Küldetésünk van: az élet szolgálatában lenni számunkra nem dicsekvés tárgya, hanem kötelesség, mely abból a tudatból fakad, hogy az a nép vagyunk, „melyet Isten szerzett magának, hogy az Ő csodatetteit hirdesse”.⁴⁵ Utunkon *a szeretet törvénye vezet és támogat minket*: az a szeretet, melynek forrása és modellje Isten emberré lett Fia, aki „halála által életre keltette a világot”⁴⁶.

Népként kaptuk a küldetést. Az élet szolgálatának feladata mindenkit és minden egyes hívőt kötelez. Sajátosan „egyházi” felelősség, mely az összes tagok és a keresztyén közösség minden részének nagylelkű és összehangolt tevékenységét követeli. A közösségi feladat azonban nem zárja ki, nem is csökkenti az *egy-egy személy* felelősségét, akinek az Úr parancsa szól, hogy bárki ember „felebarátja legyen”: „Menj és tégy te is hasonlóképpen”.⁴⁷

Mindannyiunknak kötelessége hirdetni *az élet Evangéliumát, ünnepelni* a liturgiában és egész életünkben, és *szolgálni* azt a legkülönbözőbb formákban.

Szent II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia

II. János Pál pápa enciklikája az Eucharisztia és az Egyház kapcsolatáról

Jn 15,4

⁴¹ ApCsel 3,15

⁴² vö. 1Kor 6,20: 7,23; 1Pt 1,19

⁴³ vö. Róm 6,4–5; Kol 2,12

⁴⁴ vö. Jn 15,5

⁴⁵ 1Pt 2,9

⁴⁶ A pap áldozás előtti imája a szentmisében

⁴⁷ Lk 10,37

22. A Krisztusba való beépülés, amit a keresztség valósított meg, állandóan megújul és erősödik az Eucharisztikus áldozatban való részesedés által, főként ha a szentáldozásban ez a részesedés teljes. Elmondhajtuk, hogy nemcsak *mi vesszük magunkhoz Krisztust*, hanem *Krisztus is magához vesz mindegyikünket*. Barátságot köt velünk: „Ti a barátaim vagytok” (Jn 15,14). Sőt, mi az életünket neki köszönhetjük: „Aki eszi az én testemet, általam fog élni” (Jn 6,57). A szentáldozásban titokzatos módon megvalósul Krisztus és a tanítvány „egymásban léte”: „Maradjatok meg bennem és én tibennetek” (Jn 15,4).

Amikor az Új Szövetség népe egyesül Krisztussal, egyáltalán nem zárkózik önmagába, hanem „szentséggé” válik az egész emberiség számára,⁴⁸ a Krisztus által megvalósított üdvösség jelévé és eszközévé, a világ világosságává és a föld sójává (vö. Mt 5,13-16) mindenki üdvösségére.⁴⁹ Az Egyház küldetése folytatja Krisztus küldetését: „Miként engem küldött az Atya, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Ezért a keresztáldozat eucharisztikus megörökítéséből s a Krisztus testével és vérével való közösségből meríti az Egyház a küldetésének teljesítéséhez szükséges lelki erőt. Így válik az Eucharisztia az egész evangelizáció *forrásává* és *csúcspontjává*, hiszen annak célja az emberek közössége Krisztussal s benne az Atyával és a Szentlélekkel.⁵⁰

Szent II. János Pál pápa: Pastores gregis

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a püspökről, aki Jézus Krisztus evangéliumának szolgája, hogy a világ remélni tudjon

vö. Jn 15,5

Az »ad limina Apostolorum« látogatások

57. A püspökök és Péter katedrája közti közösség megnyilvánulása és eszköze az ad limina Apostolorum látogatások.⁵¹ E látogatásnak 3 fő mozzanata van, s mindegyiknek megvan a maga jelentése.⁵² Mindenekelőtt az apostolfejedelmek, Szent Péter és Pál sírjához való zarándoklás jelzi a kapcsolatot azzal az egyetlen hittel, amelyért ők vérüket ontották Rómában.

Ehhez kapcsolódik a Péter utódával való találkozás. Az ad limina látogatás alkalmával ugyanis a püspökök összegyűlnek köréje, és a katolicitás elve szerint megvalósítják mindazoknak a javaknak a kölcsönös cseréjét, amelyek a Szentlélek működése folytán jelen vannak – mind részegyházi, mind helyi, mind egyetemes egyházi szinten – az Egyházban.⁵³ Ami ilyenkor megvalósul, nem egyszerűen kölcsönös informálódás, hanem mindenek előtt a kollegialitás állítása és megerősödése (collegialis confirmatio) az Egyház testében, ami által egység van a különbözőségben, a „perichorézisz” bizonyos formája jön létre az egyetemes Egyház és a részegyházak között, amit a szívből a végtagok felé és onnan vissza a szívbe

⁴⁸ vö. II. Vatikáni Zsinat: Lumen gentium dogmatikus konstitúció az Egyházzal, 1.

⁴⁹ vö. ua. 9.

⁵⁰ vö. II. Vatikáni Zsinat: Presbyterorum Ordinis határozat a papi életéről és szolgálatról, 5. Ugyanez a határozat mondja a 6. pontjában: „Egyetlen keresztény közösség sem épül föl, ha alapja és szegletköve nem a szent Eucharisztia ünneplése.”

⁵¹ vö. Javaslat 27

⁵² vö. Pastor Bonus art. 31; Függelék I, 6; CIC 400.k.1. §; CCEO 208.k.

⁵³ vö. Lumen gentium 13.

áramló vérhez lehet hasonlítani.⁵⁴ A Krisztusból fakadó éltető nedv egyesíti az összes részeket, amint a szőlő nedve árad a szőlővesszők felé (vö. *Jn 15,5*). Ez válik nyilvánvalóvá különösen akkor, amikor a püspökök a pápával koncelebrálják az Eucharisziát. Ugyanis minden szentmisét a saját püspökkel, a római pápával és a püspöki kollégiummal közösségben, s általuk a részegyház és az egyetemes Egyház híveivel mutatunk be, úgy, hogy az egyetemes Egyház jelen van a részegyházban, és ez a többi részegyházzal együtt beleszövődik az egyetemes Egyház közösségébe.

Az első századoktól kezdve a közösségre hivatkozás végén Róma Egyháza állt, ahol Péter és Pál adta életét tanúságul a hit mellett. Kiemelkedő helyzete miatt ugyanis a római egyházzal kell összhangban lennie minden egyháznak, mert ez az apostolok által ránk hagyományozott hit épségének a végső biztosítója.⁵⁵ A római egyházé az elsőség a szeretet egyetemes közösségében⁵⁶ ő a törvényes sokféleség biztosítója, s ugyanakkor éberrel ügyel arra, hogy a részletek ne ártsanak az egységnek, hanem megőrizzék azt.⁵⁷ Mindez szükségessé teszi, hogy a különféle egyházak közösségben legyenek a római egyházzal, hogy valamennyien megmaradjanak az apostoli hagyomány épségében és a kánonjogi fegyelem egységében a hit, a szentségek és az életszentség konkrét útjának megőrzése érdekében. Az egyházak e közösségét fejezi ki az egyes püspökök és a római pápa közti hierarchikus közösség.⁵⁸ Az összes püspököknek a Péterrel és a Péter főisége alatti (*cum Petro et sub Petro*) szeretetben megvalósított közösségből fakad a köteletség, hogy valamennyien működjenek együtt Péter utódával az egész Egyház, s ezzel minden egyes részegyház javára. Az apostoli *ad limina* látogatás éppen ezt célozza.

Az *ad limina* látogatás harmadik mozzanata a Római Kúria dikasztériumainak vezetőivel való találkozás. A velük való tárgyalások során a püspököknek módja van közvetlenül belemélni az egyes dikasztériumok illetékességi körébe tartozó problémákba, s így megismerik a közös lelkipásztori gondok különféle szempontjait. Ezzel kapcsolatban a Szinódusi atyák kérték, hogy a kölcsönös megismerés és bizalom jegyében legyen gyakoribb kapcsolat az egyes püspökök vagy a püspöki konferenciák és a Római Kúria dikasztériumai között,⁵⁹ hogy e dikasztériumok közvetlenül informálódva az egyházak konkrét problémáiról, jobban végezhesék egyetemes szolgálatukat.

Kétségtelen, hogy az *ad limina* látogatások az egyházmegyék állapotáról öt évenként adott beszámolókkal együtt⁶⁰ hatékony eszközök a kölcsönös megismerésre, ami a püspökök és a római pápa közti közösségnek természetes igénye. A püspökök római látogatása alkalmas arra, hogy egyrészt siettesék a dikasztériumokhoz beadott kéréseik válaszait, másrészt elmondhassák óhajaikat – egyéni vagy közös tanácskozásokon – az általános érvényű dokumentumokkal kapcsolatban; ugyanakkor a jelenlévő püspökök tájékoztatást kaphatnak a

⁵⁴ vö. Pastor Bonus Függelék I, 2; I, 5.

⁵⁵ vö. Szent Ireneusz: *Adversus haereses* 3, 3, 2; PG 7, 848.

⁵⁶ vö. Antiochiai Szent Ignác: *Levél a rómaiaknak* 1, 1; PG 5, 685.

⁵⁷ vö. *Lumen gentium* 13.

⁵⁸ vö. *Lumen gentium* 21-22; *Christus Dominus* 4.

⁵⁹ vö. *Javaslatok* 26 e 27.

⁶⁰ vö. CIC 399.k.; CCEO 206.k.

Szentszék készülő dokumentumairól, melyeket az Egyház egészéhez vagy éppen az ő részegyházukhoz fog intézni.

XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis

XVI. Benedek pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz, a szerzetesekhez és szerzetesnőkhöz, és a világi krisztushívókhöz az Eucharistiáról, az Egyház életének és küldetésének forrásáról és csúcspontjáról

vö. Jn 15,7

Jézus és a Szentlélek

12. Maga az Úr szavával s a kenyérrel és a borral átadta nekünk az új kultusz lényeges elemeit. Az Ő jegyese, az Egyház arra hivatott, hogy napról napra ünnepelje az eucharisztikus lakomát az Ő emlékezetére. Ezáltal beleírja az emberi történelembe jegyesének megváltó áldozatát és szentségileg jelenvaló teszi minden kultúrában. Ezt a nagy misztériumot liturgikus formákban ünnepeljük, melyeket az Egyház a Szentlélek vezetésével az időben és a térben bontakoztat ki.⁶¹ Ezzel kapcsolatban tudatosítanunk kell a Szentlélek döntő szerepét a liturgikus forma kifejlesztésében és az isteni misztériumok elmélyítésében. A Vigasztaló a hívőknek adott első ajándék,⁶² aki már a teremtésben működik (vö. Ter 1,2), teljességgel jelen van a megtestesült Ige egész valójában: Jézus Krisztus ugyanis fogantatott Szűz Máriától a Szentlélek tevékenysége által (vö. Mt 1,18; Lk 1,35); nyilvános működésének kezdetén a Jordán partján látta, hogy leszáll rá galamb képében (vö. Mt 3,16 és párh.); ugyanebben a Lélekben cselekszik, beszél és ujjong (vö. Lk 10,21); és benne ajánlja föl önmagát (vö. Zsid 9,14). A „búcsúbeszédben”, melyet János hagyott ránk, Jézus világosan kapcsolatba hozza saját életének a húsvéti misztériumban történő odaajándékozását a Szentlélek övéinek történő ajándékozásával (vö. Jn 15,7). Föltámadva, testében hordozva a szenvedés jegyeit, ki tudja árasztani a Lelket (vö. Jn 20,22) és övéit saját küldetésének részesévé teszi (vö. Jn 20,21). A Szentlélek az, aki megtanítja a tanítványokat mindenre, és emlékezteti őket mindarra, amit Krisztus mondott (vö. Jn 14,26), mert az Ő dolga mint az igazság Lelkéé (vö. Jn 15,26), hogy bevezesse a tanítványokat a teljes igazságba (vö. Jn 16,13). Az Apostolok Cselekedeteinek elbeszélésében a Lélek Pünkösöd napján leszáll a Máriával együtt imádkozó apostolokra (vö. 2,1-4), és lelkesíti őket a küldetésre, hogy minden népnek hirdessék az evangéliumot. Éppen ezért maga Krisztus a Szentlélek tevékenységének erejében marad jelenlévő és tevékeny Egyházában az élő központból, az Eucharisziából kiindulva.

XVI. Benedek pápa: Caritas in veritate

XVI. Benedek pápa enciklikája a püspököknek, papoknak és diakónusoknak az Istennek szentelt személyeknek, a krisztushívó laikusoknak és minden jóakarátú embernek Az ember teljes értékű fejlődéséről a szeretetben és az igazságban

Jn 15,5

⁶¹ vö. Propositio 3.

⁶² vö. Missale Romanum: Prex Eucharistica IV.

78. Isten nélkül nem tudja az ember, merre kell mennie, és nemegyszer annak a megértéséről is megfélekedzik, kicsoda is ő valójában. Tekintettel a népek fejlődésének hatalmas problémájára, amely szinte már elcsüggedésre és megadásra készítetne minket, a mi Urunk, Jézus Krisztus szava siet segítségünkre, és tudtunkra adja: „nálam nélkül semmit sem tehettek” (Jn 15,5), biztat bennünket: „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). Tekintettel arra a számtalan feladatra, amellyel meg kell birkóznunk, fenntartva Isten jelenvalóságát a hit által, mi azoknak az oldalán állunk, akik az ő nevében közösen cselekszenek, és az igazságosságért dolgoznak. VI. Pál pápa a *Populorum progressio* enciklikában emlékeztetett rá: az ember nincs olyan helyzetben, hogy saját haladását egyedül valósítsa meg, mert önmaga által nem képes megalapozni a valódi humanizmust. Arra kell gondolnunk, hogy mint egyes egyéneknek és közösségeknek az a hivatásunk, hogy Isten gyermekeiként az ő családjához tartozzunk, mert csak ekkor leszünk arra is képesek, hogy új gondolkodásmódot teremtsünk és új erőfeszítéseket tegyünk a valódi teljes körű humanizmus⁶³ szolgálatában, amely megeleveníti a szeretetet, engedi, hogy az igazság vezesse, miközben az egyiket is, a másikat is úgy fogadja, mint Isten maradandó adományát. Az Isten előtti kitérkedés megnyit minket, hogy ugyancsak nyitottak legyünk a testvéreinkkel és a világgal szemben, és ezt szolidáris és örömteli feladatként éljük meg. Ellentétben áll ezzel, az Istennel szembeni ideológiai elzárkózás és a közömbösség ateizmusa, amely megfélekedzik a Teremtőről, és ezzel azt kockáztatja, hogy az emberi értékeket is elfelejti: ez a szemlélet ma Istent a fejlődés legfőbb akadályaként mutatja be. *Az a humanizmus, amely kirekeszti Istent, embertelen humanizmus.* Csak az Abszolútum felé nyitott humanizmus vezethet minket a társadalmi és polgári életformák támogatásában és megvalósításában a struktúrák, az intézmények, a kultúra és az ethosz területén, olyan humanizmus, amelyben oltalmat lelhetünk azzal a veszéllyel szemben, hogy divatok és a pillanat foglyaivá váljunk. Ez annak tudását jelenti, hogy Isten múlhatatlan szeretete az igazságosságért és a népek fejlődéséért végzett szolgálatunkban, sikerek és sikertelenségek közepette is segít az emberi dolgok jó rendjének szakadatlan követésében. *Isten szeretete arra hív minket, hogy mindennel szakítsunk, ami korlátozott és nem végleges; bátorít bennünket, hogy dolgozzunk tovább mindenki javának kereséséért,* akkor is, ha ez nem tűnik azonnal megvalósíthatónak sem számunkra, sem a politikai tekintélyek és a gazdasági szakemberek számára, és akkor is, ha állandóan kevesebb, mint amire törekszünk.⁶⁴ Isten adja nekünk az erőt a küzdelemhez, és a közjó szeretetéből viselt szenvedéshez, mert számunkra ő a Minden, a mi legnagyobb reménységünk.

Ferenc pápa: Evangelii gaudium

Ferenc pápa Az evangélium öröme kezdetű apostoli buzdítása a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az istennek szentelt személyeknek és a világi híveknek az evangélium hirdetéséről a mai világban

Jn 15,8

267. Jézussal egyesülve keressük azt, amit ő keres, szeressük azt, amit ő szeret. Lényegében nem keresünk mást, mint az Atya dicsőségét: „hogyan felséges kegyelmének magasztalására” (Ef 1,6) élünk és cselekszünk. Ha teljesen és állhatatosan oda akarjuk adni magunkat, akkor

⁶³ II. Vatikáni zsinat, *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció 42: i. h. 278

⁶⁴ vö. XVI. Benedek, *Spe salvi* kezdetű enciklikája 35: i. h. 1013. sk.

minden más motiváción túlra kell eljutnunk. Ez a lényegi, legmélyebb, legnagyobb mozgatóerő, minden más végső oka és értelme. Az Atya dicsőségéről van szó, amit Jézus egész életében keresett. Ő az örökké boldog Fiú, aki „az Atya ölén van” (Jn 1,18). Ha misszionáriusok vagyunk, az elsősorban azért van, mert Jézus ezt mondta nekünk: „Azáltal dicsőül meg az Atyám, hogy bő termést hoztok” (Jn 15,8). Túl azon, hogy megfelel-e nekünk vagy sem, érdekel-e bennünket vagy sem, hasznos-e számunkra vagy sem; túl vágyaink, megértésünk, motivációink kicsinyes korlátain, mi a minket szerető Atya nagyobb dicsőségért evangelizálunk.

vö. Jn 15,5

279. Mivel nem mindig látjuk ezeket a hajtásokat, szükségünk van a belső bizonyosságra, azaz a meggyőződésre, hogy Isten minden körülmények között tud cselekedni, a látszólagos kudarcok között is, mert „ez a kincsünk (...) cserépedényben van” (2Kor 4,7). Ezt a bizonyosságot úgy nevezzük, hogy a „misztérium érzéke”. Ez annak bizonyossága, hogy aki szeretetből Istennek ajándékozza magát, biztosan termékeny lesz (vö. Jn 15,5). Ez a termékenység gyakran láthatatlan, megfoghatatlan, nem lehet lekönyvelni. Az ember jól tudhatja: élete teremni fog, anélkül hogy tudná, hogyan, hol és mikor. Bizonyos abban, hogy szeretettel végrehajtott tettei közül egyik sem hiábavaló, másokkal való törődése nem vész el, nem eredménytelen Isten iránti szeretetének egyetlen tette sem, nem vész el a nagylelkű fáradozás, a szenvedéssel teli türelem egyetlen tette sem. Mindez életerőként kering a világban. Néha úgy tűnik, erőfeszítéseink teljesen eredménytelenek. A misszió azonban nem üzleti vállalkozás vagy terv, nem is humanitárius szervezet, nem is látványosság, amelynek esetében megszámlálhatnánk, hogy hány nézője volt propagandánk eredményeként; ezeknél sokkal mélyebb: olyasvalami, melyre semmilyen mérce nem alkalmazható. Az Úr talán arra használja majd fel elköteleződésünket, hogy a világ egy másik pontján árássa ki áldását, ahová mi soha nem fogunk eljutni. A Szentlélek úgy tevékenykedik, ahogy akar, akkor és ott, amikor és ahol akar; mi csak dolgozzunk odaadóan, de ne akarjunk szembeszökő eredményeket látni. Csak annyit tudjunk, hogy szükség van az odaadásunkra. Tanuljunk meg, hogy az Atya karjainak gyöngédségében leljünk nyugalomra, kreatív és nagylelkű önátadásunk közepette. Haladjunk előre, adjunk bele mindent, ám hagyjuk, hogy erőfeszítéseinket úgy tegye gyümölcsözővé, ahogyan neki tetszik.

**Ferenc pápa: Üzenet a 2016. évi missziós világnapra
A missziós Egyház az irgalmasság tanúja**

vö. Jn 15,1

Számos helyen az evangelizáció a nevelési tevékenységgel veszi kezdetét, amelyre a missziós művek munkát és időt szánnak, éppen úgy, mint az Evangéliumból ismert irgalmas szőlőműves (vö. Lk 13, 7-9; Jn 15,1), és türelemmel várják a gyümölcsöket az évekig tartó lassú fejlődés eredményeként. Így lesznek olyan személyek, akik képesek evangelizálni és az Evangéliumot eljuttatni oda is, ahol az ember nem gondolná, hogy ez megvalósítható. Az Egyház azok számára is lehet „édesanya”, akik a jövőben jutnak el a krisztushitire. Azt kívánom ezért, hogy Isten szent népe végezze az irgalom édesanyjai szolgálatát, amely nagy segítséget jelent az Úrral való találkozásra és az iránta való szeretet átérzésére azon népek

számára is, akik még nem ismerik Őt. A hit ugyanis Isten ajándéka és nem a prozelitizmus gyümölcse, ám azoknak a hitéből és szeretetéből fakad, akik az Evangéliumot hirdetvén Krisztusról tesznek tanúságot. Amikor a világ útjait járják, Jézus tanítványainak az a feladata, hogy méricskélés nélkül szeressenek, vagyis mindenkiel szemben az Úr mértékével mérjenek. Hirdessük tehát a legszebb és legnagyobb adományt, amit ránk hagyott: az ő életét és szeretetét.

2.3.Liturgikus vonal

2.3.1. Evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának szövegeivel

A mai *evangéliumban* (Jn 15, 1-8) Jézustól ismét a János-evangéliumra különösen jellemző „én vagyok...” mondást olvashatunk. Ezúttal is egy metaforában, egy a korabeli ember számára közeli képből fogalmazza meg identitásának egy aspektusát: „Én vagyok az igazi szőlőtő” – ezt a képet bontja ki a mai szakasz során. Legfőbb gondolatként megjelenik, a tanítványokban folytatódik Jézus élete, ezért gyümölcsöket kell, hogy teremjenek. Az *alleluja vers* és az *áldozási ének* is megismétli az evangélium mai szavait: „Maradjatok bennem, és én bennetek, aki én bennem marad, bőséges termést hoz” (Jn 15, 4a. 5b – 10); „Én vagyok az igazi szőlőtő, ti a szőlővesszők – mondja az Úr. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz, alleluja” (Jn 15,1.5).

Az *olvasmányban* (ApCsel 9, 26-31) láthatjuk, milyen gyümölcsök fakadtak Pál apostol Krisztussal való találkozásából.

A *szentlecke* (1 Jn 3, 18-24) a János evangéliumhoz sok szempontból kapcsolódó első János levélből hallható. Az evangéliumban olvashatjuk Jézustól, „bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok”. Ez a szentleckében is megjelenik: „Bármit kérünk, megkapjuk tőle, hiszen megtartjuk parancsait, és azt tesszük, ami neki tetszik”. Hozzáteszi a János-levél, hogy „Az az ő parancsa, hogy higgyünk Fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, amint ő parancsolta. Aki teljesíti parancsait, ne; Istenben marad, és Isten is őbenne”. Sokban kapcsolódnak e gondolatok is az evangéliumhoz, azonban felfedezhetjük, míg az evangéliumban a Jézustól kapott tanítás megtisztító voltáról olvashatunk, a levél következetesen parancsról beszél. Ez az értelmezés sem áll távol a János evangéliumtól sem, hiszen több ízben megjelenik ott is a parancs kifejezés.

Az új élet, az isteni életben való részesedés és az ahhoz méltó élet témája jelenik meg a *felajánló könyörgésben* és az *áldozás utáni könyörgésben*. „Istenünk, te a csodálatos csere által, amely ebben az áldozatban megvalósul, isteni életed részeséivé tettél minket. Add, kérünk, hogy az így megismert igazságot méltó étellel meg is valósítsuk”; „Kérünk, Istenünk, légy irgalmas a te népedhez, és minket, akiket a mennyei misztériumokba beavattál, vezess át a régiből az új életbe. Krisztus, a mi Urunk által”.

További gondolat a mai liturgiában az Isten megmutató dicsősége, mely bár nem jelenik meg kifejezett módon az evangéliumban, annak tartalmához mégis kapcsolódik. A *kezdő könyörgés* így szól: „Tekints jóságosan szeretett fiaidra, és vezess el minket, Krisztusban hívőket az igazi szabadságra és a mennyei dicsőségbe”. A *válaszos zsoltár* (21, 26b-27. 28 és 30.

31–32) pedig amellet, hogy dicsóíti Istent, az ő egyetlen, egyedüli voltát is kiemeli: „Egyedül őt imádják mind, akik a földben alszanak, hódoljanak előtte mind, akik a porba visszatérnek” – ebben kapcsolódva Jézus evangéliumban olvasható szavaihoz: „nélkülem semmit sem tehettek”.

Az *egyetemes könyörgések* szövege gyakorlatilag teljes egészében az evangélium gondolatmenetében gyökerezik. A bevezető papi kérésben hallhatjuk: „Krisztus az igazi szőlőtő, és a keresztség által egybenőttünk ővele. Kérjük Istent, hogy életünkkel méltók lehessünk a keresztyén névre!”. Az első könyörgésben is visszaköszön az igazi szőlőtő képe: „Tartsd meg, Urunk, az igazságban Szentatyánkat, N. pápát, püspökeinket és papjainkat, hogy az igazi szőlőtőhöz, Krisztushoz kapcsoljanak minket!”. A Krisztusban megélt egységért fohászkodik a második könyörgés: „Add, Urunk, hogy minden nép eljusson Krisztusban a testvéri egységre!”. Hasonló gondolatot fogalmaz meg a harmadik is: „Engedd, Urunk, hogy egyházközségünk tagjai tudatában legyenek együvé tartozásuknak, és felelősséget érezzenek egymás iránt!”. A gyümölcshozás és a tanítás gondolatával találkozunk a negyedik könyörgésben: „Engedd, Urunk, hogy Krisztus tanítása mindig bennünk maradjon, és jótettekben sok gyümölcsöt teremjünk!”. Ez kiegészül az új élet kérésével az ötödikben: „Árassz, Urunk, új, kegyelmi életet azokba, akik bűneik miatt nem hoznak gyümölcsöt Krisztusban!”. Végül pedig a papi zárókönyörgés mondja: „Urunk és Istenünk! Te egyszülött Fiad által megígérted, hogy aki őbenne marad, az bő termést hoz. Kérünk, add hogy igazi szőlővesszők módjára belőle éljünk!”.

2.3.2. Liturgikus énekek

Gitáros énekek

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz. Mert nélkülem semmit sem tehettek. Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elégetik. Ha bennem maradtok, és szavaim is bennetek maradnak, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok.”

Jn15,5-7

<https://www.youtube.com/watch?v=eovB9gMTAZ8>

Bárányom, Bárányom

(ÁLDJAD ÉN LELKEM AZ URAT! VÁLOGATÁS A KATOLIKUS KARIZMATIKUS MEGÚJULÁS DALAIBÓL: 40.)

(Előjáték: G am em C G em am D G D
G am em C G em am D G)

G am em C
Bárányom, Bárányom, Istennek Báránya,
G em
könyörülj rajtam,

am D G D
hadd jussak jobb sorsra!
G am em C
Adj nekem nagy hitet, amíg lehet!
G em am D G
Formáld kedved szerint a szívemet!

em
Én Uram, add meg nekem,
am
jó Uram, add meg nekem,
D D7 G
hadd legyen melletted majd a helyem!
em
Lesem minden vágyadat,
am
tisztelem házádat.
Fis am D
Én Uram, jó Uram, add meg nekem!

Én Uram, adj egy kis időt nekem,
vékony kis szalmaszál az én hitem!
De ha Te segítesz, erős leszek,
s kertedként ápolom a lelkemet.

„Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek. Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Miként a szőlővessző nem hozhat gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.”

Jn15,3-4

<https://www.youtube.com/watch?v=1B0havfA150>

Vágyom hinni, bízni, élni Tebenned

(ÁLDJAD ÉN LELKEM AZ URAT! VÁLOGATÁS A KATOLIKUS KARIZMATIKUS MEGÚJULÁS DALAIBÓL:
181.)

G em am D
Vágyom hinni, bízni, élni Tebenned!
G em am D G em
Vágyom forrásodból inni és élni Teneked!
am D
Küldd el hát Lelkedet!
Gem am D G em C G
Küldd el Szentlelkedet! Á - á - á - ámen!

G G em em
Miért nem ég bennem a tűz,
G am D
mely Téged a halálba vitt fel?
G G em em
Miért nem lobog, lángol a tűz,
G am D
hisz Jézus, Te értem jöttél el!
G em am D
Csak vitt, egyre vitt Téged Szeretet
G em am D
a Golgotára, válladon a kereszt,
G em am D G em am D
hogy elvedd minden bűnömet!

Miért nincsen bennem oly hit,
mely egy szóval hegyeket mozdít el?
Miért nem vagyok teljesen Tiéd,
hisz Jézus, Te értem jöttél el!
Ott állt, fent állt a hegyen a kereszt.
Megfeszítettek Téged, Szeretet, hogy
elvegyed minden bűnömet!

Nézz le rám, jó Uram,
előtted állok koldusan!
Nem vagyok semmi sem,
míg lángot nem csiholsz bennem.
Csak nézel, nézel rám a keresztről,
üdvözítő vér folyik sebeidből.
Mindent felemésztő Lángod leheld rám!
Küldd el Szentlelkedet!

Csak nézted, nézted a hűtlen világot!
Gyógyírt csak Te adsz nekünk, Megváltónk
Mindent felemésztő Lángod leheld ránk!
Küldd el Szentlelkedet!

Vágyom hinni ...

„Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Miként a szőlővessző nem hozhat gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.”

(Jn15,4)

https://www.youtube.com/watch?v=AO_TvK9gr-Q

Bizakodjatok, jó az Úr

(ÁLDJAD ÉN LELKEM AZ URAT! VÁLOGATÁS A KATOLIKUS KARIZMATIKUS MEGÚJULÁS DALAIBÓL: T21)

Confitemini Domino quoniam bonus,
Confitemini Domino. Alleluja!

Bizakodjatok, jó az Úr, jóságát élte!
Bizakodjatok, jó az Úr! Alleluja!

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz. Mert nélkülem semmit sem tehettek. Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elégetik. Ha bennem maradtok, és szavaim is bennetek maradnak, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok.”

Jn15,5-7

<https://www.youtube.com/watch?v=2epm1iOwPGA>

Gyermekem, én szomjazom

(ÁLDJAD ÉN LELKEM AZ URAT! VÁLOGATÁS A KATOLIKUS KARIZMATIKUS MEGÚJULÁS DALAIBÓL: 59.)

(Capo II.)

(Előjáték: D D4 D D4)

D C

! :Gyermekem, én szomjazom,

C G D

vágyom a szíved után.:!

C D em A

Maradj mindig énbennem, nézd Szívemet!

C D em A A4 A

Maradj mindig énbennem, lásd hűségem!

Maradj mindig énbennem, békére lelsz!

Maradj mindig énbennem,

igaz lesz életed!

Maradj mindig énbennem, figyeld igémet!

Maradj mindig énbennem, szeresd testvéred!

Ne aggódj és ne félj már, bízz énbennem!

Felüdítem lelkedet, add át életed!

*„Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy bő termést hoztok, és a tanítványaim lesztek.”
(Jn15,8)*

<https://www.youtube.com/watch?v=uUKRx8JWWP4>

Megkötöm magamat (Bokorhymusz)

http://www.kottacsere.hu/?wpfb_dl=833

am E am G
Megkötöm magamat Isten kötelével,
C G C
Megkötöm szívemet Ország Igéjével,
am dm G C
Szabadságom, Uram, Néked visszaadom,
am E E am
csak a szeretetre formáld át tudatom.

Magamat megkötni, gyenge vagyok, Uram,
Segítőkéz nélkül nehéz járnom utam,
Atyám, erősítsd meg gyermeked a hitben,
életem példázza szeretet az Isten!

Megkötöm magamat baráti kötéllel,
testvéri közösség tartó erejével.
//: Testvér ha eloldnám kettős kötelékem,
szembesíts magammal, légy felelős értem! ://

*„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz. Mert nélkülem semmit sem tehettek.”
(Jn15,5)*

https://www.youtube.com/watch?v=-qq7Y0Rz_V4

Jézus életem, erőm békém

<http://users.atw.hu/kybandi/dalok/kotta/90.JPG>

90. Jézus életem

Taizé

The musical score is written for guitar and voice. It consists of three systems of music. The first system (measures 1-4) has chords Dm, C, F, B, C, Dm, C, F, Dm, C. The second system (measures 5-8) has chords Bb, A, Dm, C, F, B, C, Am. The third system (measures 9-10) has chords Dm, B, C, F. The lyrics are in Hungarian and describe the life of Jesus.

Jé - zus é - le - tem, é - röm, bé - kém, Jé - zus tár - sam ó - rő - mőm, Ben - ned
bí - zom Te vagy az Úr; már nincs mit fél - nem, mert ben - nem élsz, már nincs mit
fél - nem, mert ben - nem élsz.

2.4. Pedagógiai vonal:

2.4.1. Tantörténetek

Paradicsompalánta

Virágedényben nevelkedett, és nagyon jól érezte magát. Aztán egyszer csak jött egy KÉZ, és kivette onnan.

„Miért veszel ki innen? Olyan jól éreztem magam!” - kérdezte.

„Azért, mert itt nem lenne számodra elég hely növekedni.” - jött a válasz.

A KÉZ nem sokkal később kiültette a szabad ég alá.

„Miért teszel engem ide? Úgy tűz a nap, és úgy fúj szél!” - mondta.

„Azért, mert így tudsz növekedni és erősödni!” - jött a válasz.

Aztán jött a zivatar, dörgött az ég, csapkodtak a villámok.

„Félek!!! Elázok! Vigyél el innen te KÉZ!” - kiáltotta.

„Nyugodj meg! A villám nem bánt téged, víz nélkül pedig legyengülnél és elszáradnának értékes leveleid!” - jött a válasz.

Most már szépen nőtt, és örült a kis növény.

De jött a KÉZ, hozott egy karót, és odakötözte.
„Miért kötözöl meg? Én szabad akarok lenni!” - mondta.

„Azért, hogy a karó mellett maradj, és ne törjön el értékes szárad, ami összeköt a gyökérrel.” -
jött a válasz.

Aztán újra jött a KÉZ, és ridegen leszakított róla néhány hajtást.

„Mit csinálsz?! Leszaggatod értékes hajtásaimat?” - kérdezte ingerülten.

„Nem, ”- felelte a KÉZ - „csak elveszem tőled azt, ami akadályozna a bőséges
gyümölcsstermésben!”

Ezután a KÉZ beszórta a növényt valami szerrel.

„Mit csinálsz velem, ez bűdös, alig kapok levegőt!” - kiáltotta.
„Ne ijedj meg” - mondta a KÉZ - „ez véd meg majd a kártevőktől”.

És a növény csak nőtt tovább... és végül termett sok-sok gyümölcsöt... és boldog volt!

Ne félj! Téged is Annak a KEZE formál, aki alkotott!
Azt akarja, hogy gyümölcsözz! Hogy fényesen ragyogj! Hogy örömed teljes legyen!

Forrás: <http://www.bibliai-kincsestar.hu/news/marcius-15/>

A ceruza

A gyermek nézte a nagyapját amint levelet ír. Egy adott pillanatban megkérdezte tőle:
- Olyan mesét írsz, ami velünk megtörtént? Vagy talán egy rólam szóló történetet írsz?
Nagyapja, félbe hagyta az írást és mosolyogva ezt mondta unokájának:
- Igaz, rólad írok. Azonban a szavaknál fontosabb a ceruza, amivel írok. Szeretném, ha ilyen
lennél te is, amikor megnősz.

A gyermek értetlenkedve nézte a ceruzát, mivel semmi különöset nem látott rajta.
- De ez olyan, mint az összes többi ceruza, amit életemben láttam!
- Minden attól függ, hogyan nézed a dolgokat. A ceruzának öt értéke van, amit ha sikerül
megtartanunk, olyan emberré válunk, aki egész életében békében fog élni a világgal.

Első érték: Tehetsz nagy dolgokat, de soha nem feledd, hogy létezik, egy lépteinket vezető
Kéz. Ezt a kezet Istennek nevezzük és Ő vezet mindig kívánsága szerint minket.

A második érték: Időnként abba kell hagynom az írást, hogy meghegyezzem a ceruzát. Ez
kevés fájdalmat okoz a ceruzának, azonban végül élesebb lesz. Tehát el kell tudnod viselni a
fájdalmakat, mivel ezek tesznek jobbbá téged.

A harmadik érték: A ceruza megengedi nekünk a radír használatát, hogy kitöröljük azt, ami téves. Meg kell értened azt, hogy kijavítani egy dolgot, nem jelent feltétlenül rosszat, a legfontosabb az, hogy megmaradjunk az igaz/egyenes úton.

A negyedik érték:

A ceruzának nem a fája vagy külső formája a fontos, hanem a benne lévő grafit. Ugyanígy gondozd azt, ami benned történik.

És végül, az ötödik érték: mindig nyomot hagy.

Neked is tudnod kell, hogy bármit teszel is életedben, nyomokat fog hagyni, ezért meg kell próbálnod minden tettetted tudatosítani.

/Paulo Coelho/

Forrás: <http://www.bibliai-kincsestar.hu/news/februar-22/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó vers

Nagy Sándor

A hitnek nincs határa

Égi lehelet a hegy tetején,
mint a vízcsepp lettem én.
Szeretet, mosoly, remény élteté,
nőtt a vízcsepp tenyérnyivé.

Múltak az évek felnőtté lettem,
családomnak, munkámnak éltem.
Eltelt negyvenkilenc év,
csak tenyérnyi víz maradtam én.

Rések, szorosok közt csordogáltam,
sokáig tartott, amire a jó utat megtaláltam.
Atyám újra üzentél felém,
sugallatod szívemig ért.

Eljött az időm, megtértem, a hitem megtaláltam,
lelkem késztetést érzett Irántad.
Szívemmel Jézust megleltem,
e pillanattól Vele élhettem.

Ez a víz megindult Feléd,
napról napra hitem növelé.
Ma erecske, holnap patak lehetek,
Tőled bármit kérhetek.

Örömmel csörgedezek a völgy felé,
utamon virágokat, fákat vizem élteté.
Tiszta ez a víz, a szív vezérli,
útvonalát Isten áldása kíséri.

Átgázolhatnak rajtam emberek, állatok,
akkor is éltető vized maradok.
Szorosok, kanyarok, gátak állhatnak,
nincs oly erő, mely megállíthatna.

Jézusba vetett hitem folyóvá fog nőni,
így tudok csak utat törni.
Sodrásom erős, medrem szélesedik,
töretlenül célja felé közeledik.

Teremtőm vannak patakjaid,
vízeséseid, folyóid nagyok.
Hitemmel, cselekedeteimmel érzem,
én leszek a legnagyobb.

Haladok Feléd, rövidül a táv,
az útnak Te szabod határt.
Az út végén Kezed átkarol,
érezem, örökre a Tiéd vagyok.

Prohászka Ottokár **Kő az úton**

Gondolod, kerül életed útjába
Egyetlen gátló kő is hiába?

Lehet otromba, lehet kicsike,
hidd el, ahol van, ott kell lennie.

De nem azért, hogy visszatartsd téged,
s lohassza kedved, merészséged.

Jóságos kéz utadba azért tette,
Hogy te megállj mellette.

Nézd meg a követ, aztán kezdj el
Beszélni róla Isteneddel.

Őt kérdezd meg, milyen üzenetet
Küld ezzel az akadállyal neked.

S ha lelked az Istennel találkozott,
Utadba minden kő áldást hozott.

Forrás:

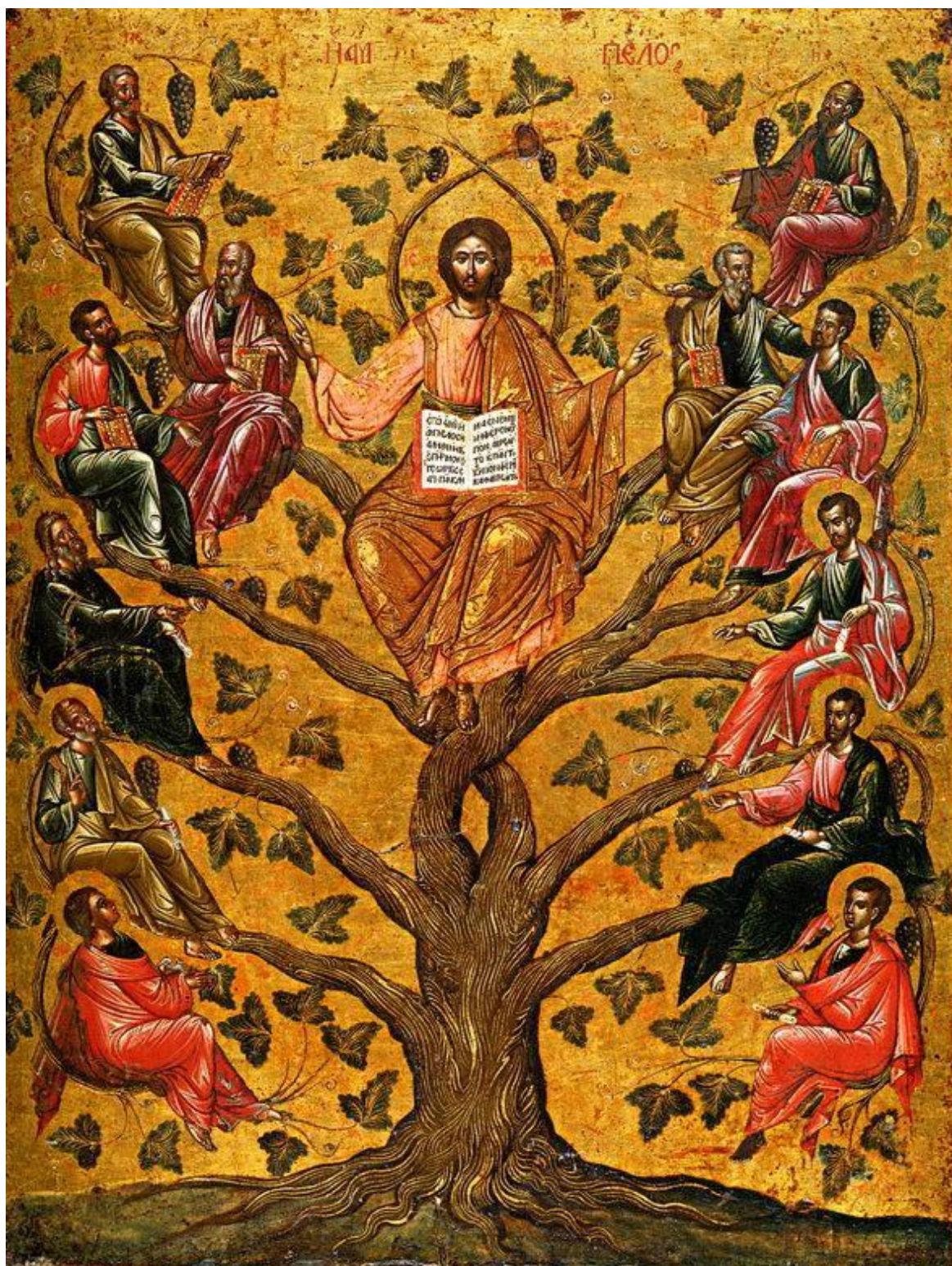
<http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztyenversekgyujtemenye/keresztyenversek.htm>

A gyereknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az. (*Tari Annamária*)

Forrás: <https://mivoltma.444.hu/2016/02/19/24-elgondolkodtato-idezet-az-oktatas-fontossagarol>

*Köszönöm Istenem, hogy utánam jössz, és sohasem hagysz magamra.
Segíts, hogy felismerhesselek Téged, és akaratodat az életemre!*

2.4.3. Evangéliumhoz tartozó festmények

Krisztus, az igazi szőlőtő, 16. századi görög ikon

[https://en.wikipedia.org/wiki/True_Vine#/media/File:Christ_the_True_Vine_icon_\(Athens,_16th_century\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/True_Vine#/media/File:Christ_the_True_Vine_icon_(Athens,_16th_century).jpg)

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

Egységben vagyok-e Jézussal? Hagyom-e, hogy tisztítson engemet a próbatételek, a nehézségek, a tapasztalatok által?

Eltávolítok-e mindent magamból, ami megakadályozza, hogy bő termést hozzak?

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Istenünk, te megváltottál és gyermekeiddé fogadtál bennünket. Tekints jóságosan szeretett fiaidra, és vezess el minket, Krisztusban hívőket az igazi szabadságra és a mennyei dicsőségbe. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké.

3.2. Szerzetes közösségek imája:

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérek, küldd el Szentlelkedet, hogy mindig egységben tudjak maradni Fiaddal, az igazi Szőlőtővel, s ezáltal gyümölcsöző legyen „venyige-életem”. Amen.

Nyúl Viktor

4. Contemplatio – szemlélődés (fotók)

<https://i.pnimg.com/564x/bc/45/a1/bc45a1dee1c55d7c0d9237eb8ecf1d0a.jpg>

Zene:

Arvo Pärt: Én vagyok az igazi szőlőtő

<https://www.youtube.com/watch?v=tP5s2BxM-L0>

Arvo Pärt észt zeneszerző, az egyházi zeneszerzés legkiemelkedőbb ma élő képviselője. Zenéje a gregorián énekek által inspirált.

5. Condivisio – megosztás

5.1. Örömhír megfogalmazások

Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy:

Ha az Úrral egységben maradok, akkor lesz boldog, és másokat boldoggá tevő az életem.

Krisztussal hozhatok termést.

6. Actio, operáció – tettekre váltás

6.1. Tanúságtétel megfogalmazások

Engem ez az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy:

Maradjak meg Jézus szavában, vagyis olvassam, őrizzem szavait, s azok alapján rendezzem életemet, hozzam meg napi döntéseimet.

Minél inkább elmélyüljek Krisztus szolgálatában.